

Indhold

Ledelsesberetning	3
Årets resultat	3
Året der gik	3
Investeringsporteføljen	4
Risici forbundet med selskabets forretningsmodel	6
Markedsrisici	7
Frikendelse i konkurrencesagen	7
Outsourcing	7
It- & Cyberrisici	7
Dataetik	8
Kapitalforhold	8
Hensættelser til pensionsaftaler	8
Usikkerhed ved indregning og måling	8
Administration	8
Revisionsudvalg	9
Redegørelse for måltal for den kønsmæssige sammensætning i bestyrelsen og på øvrige ledelsesniveauer	9
Klimarapportering	11
Produktoplysninger i henhold til 'Disclosuresforordningen' (SFDR)	17
ESG Hoved- og nøgletaloversigt	18
Forventninger til fremtiden	20
Begivenheder efter balancedagen	20
Ledeshverv	21
Ledespåtegning	23
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	24
Resultat- og totalindkomstopgørelse	28
Balance	29
Egenkapital og Kapitalgrundlag	31
Noter	32
Supplerende beretning	52

Ledelsesberetning

PKA+Pension Forsikringselskab A/S (PKA+) driver livsforsikringsvirksomhed.

Selskabets hovedformål er at sikre en fornuftig og ordentlig håndtering af de eksisterende kunder og medlemmer. Der optages ikke nye kunder.

Årets resultat

Selskabets resultat for 2023 blev et overskud på 46,5 mio. kr. Overskuddet foreslås af bestyrelsen overført til næste år.

Det samlede afkast i 2023 før pensionsafkastskat på selskabets aktiver relateret til gennemsnitsrente blev 7,4%. Det tilsvarende afkast på aktiver tilknyttet markedsrente blev 12,5%.

I 2023 er der tilbagebetalt ansvarligt lån på 65 mio. kr. og udloddet 100 mio. kr. fra egenkapitalen til ejerpensionskasserne.

Der har i 2023 været en udgift til advokater i forbindelse med konkurrencesagen på 7,4 mio.kr. Se afsnittet ”Frikendelse i konkurrencesagen” for yderligere beskrivelse. Udgiften er betalt af egenkapitalen.

Årets resultat vurderes at være tilfredsstillende, og selskabet er stadig velkonsolideret.

Året der gik

Økonomi

Ved indgangen til 2023 var det forventningen, at en recession var meget sandsynlig pga. centralbankernes renteforhøjelser, som kunne få væksten i den globale økonomi til at falde. Den europæiske og amerikanske centralbank har siden 2022 sat de korte styringsrenter op med hhv. 4,5% og 5,25%-point for at sænke inflationen, som ved indgangen til 2023 var på 6% og 9% i hhv. USA og Europa. Så store renteforhøjelser er ikke set siden 1980'erne.

I løbet af 2023 faldt inflationen til ca. 3% i både USA og Europa. Det skyldes dels faldende energi- og fødevarerpriser, dels bidrog den økonomiske afmatning, som Kina oplevede i 2023, også til faldet.

Renteforhøjelserne har påvirket væksten i 2023, men Den Internationale Valutafond (IMF) forventer en stigning i den globale vækst i 2024. Væksten har hidtil været understøttet af de finanspolitiske initiativer som fx IRA¹, som er blevet introduceret i USA, og lignende støtteordninger i EU.

De højere renter fik derimod betydning for en række mellemstore banker i USA, som gik konkurs, og samtidig måtte den schweiziske bank UBS overtage den anden schweiziske bank Credit Suisse. Ellers holdt konkurserne sig i ro, og arbejdsløsheden forblev på lave niveauer i både USA og Europa, mens den steg i Kina.

De geopolitiske risici vedblev i 2023, med krig i Ukraine uden udsigt til en snarlig løsning, ligesom der i oktober brød krig ud i Gaza, som heller ikke ser ud til at blive løst foreløbigt. Det har hidtil ikke påvirket de finansielle markeder nævneværdigt.

I slutningen af 2023 meldte flere centralbanker ud, at de forventede, at styringsrenterne havde toppet i kølvandet på den faldende inflation, og det gav anledning til fald i de lange renter i både USA og

¹ IRA: Inflation Reduction Act, udbygning af bl.a. grøn økonomi i USA

ekskluderet fra investeringsuniverset. De selskaber, der bliver ekskluderet, noteres og offentliggøres på selskabets hjemmeside, hvor der også findes informationer om selskaber, der er under observation samt selskaber der er dialog med.

Visse typer aktiviteter har selskabet valgt helt at undgå. Det drejer sig om kontroversielle våben, tobak, oliesand og kulmineselskaber. For selskaber, som bruger kul til fx forsyning, har selskabet en grænse på 20%. Det betyder, at hvis selskabets omsætning fra kul overstiger 20%, investeres der ikke i det, medmindre selskabet viser sig omstillingsparat og arbejder for at udfase sin kulanandel.

I tillæg til at ekskludere selskaber, som vurderes ikke at være ansvarlige, benytter selskabet ESG-rating på alle investeringer i børsnoterede aktier, hvor porteføljen skal have ca. 15% højere ESG-rating end benchmark, dvs. det sammenlignelige markedsindeks. Formålet er at styrke selskabets ESG-profil uden at gå på kompromis med afkastet. Det betyder, at selskabet tilvælger selskaber, som har en høj ESG-rating og derfor også en mere ansvarlig forretningsmodel.

De seneste år er store grupper af investorer gået sammen i alliance for at maksimere deres indflydelse overfor verdens største selskaber. Selskabet er som led i det aktive ejerskab en del af den verdensomspændende investoralliance Climate Action 100+, der består af 700 investorer. Siden 2017 har alliancen fulgt 166 af verdens mest CO₂-udledende, børsnoterede selskaber med henblik på at få dem til at omstille deres forretningsmodel, så den bringes i overensstemmelse med Paris-aftalens mål om en CO₂-neutral verden i 2050. I oktober 2023 blev første fase af initiativet afsluttet. Seneste fremskridtsrapport viser, at selskaberne fortsætter med at gøre fremskridt mht. mål for reduktion af CO₂ og rapportering af strategier. Det fremgår dog også, at ingen af selskaberne opfylder alle kriterierne i CA100+. På baggrund af fremskridtsrapporten, har selskabet besluttet at ekskludere 25 selskaber fra initiativet og placere dem på negativlisten. Selskabet havde allerede 41 af de 166 selskaber ekskluderet, og har således i alt ekskluderet 66 af de 166 CA100+ selskaber.

For at sikre at selskaberne indfrier deres klima- og CO₂-reduktionsmål for 2030 og videre frem mod 2050, er det blevet besluttet, at initiativet skal fortsætte i en fase 2. Fase 2 har til formål at holde selskaberne op på den centrale målsætning om at halvere de globale CO₂-udledninger i 2030, og evalueres i 2026 og afsluttes i 2030.

Arbejdet med Climate Action 100+ går hånd i hånd med, at selskabet bakker op om Paris-aftalen og bestyrelsen har derfor besluttet, at selskabet skal være CO₂-neutral i 2050. Til det formål har selskabet som helhed tilsluttet sig tre investoralliancer (Glasgow Financial Alliance for Net Zero (GFANZ), IIGCC's Paris Aligned Investment Initiative inkl. Net Zero Asset Owner Commitment og det FN-støttede Net Zero Asset Owner Alliance (NZAOA)), som udvikler rammeværk for, hvordan investorer kan arbejde hen mod CO₂-neutralitet. I den forbindelse måles CO₂-udledningen fra selskabets investeringsportefølje og der er sat delmål for reduktion af CO₂-udledningen i 2025 og 2030. Selskabet har i perioden 2019-23 reduceret sit CO₂-aftryk (scope 1+2) for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme med 52% (læs mere om dette under 'Klimarapportering'). Som led i arbejdet for at blive CO₂-neutral, er aktivt ejerskab et centralt værktøj, da selskabet investerer i det globale samfund og derfor ikke kan blive CO₂-neutral uden at samfundet også arbejder for det. Selskabet har derfor udvidet sit fokus på at påvirke selskaber, der investeres i, og samarbejdspartnere til også at forpligte sig til at blive CO₂-neutral inden 2050.

En væsentlig drivkraft bag selskabets forpligtelse til at blive CO₂-neutral er den risiko, der knytter sig til selskaber, som ikke er bæredygtige. Særligt risici relateret til klimaforandringer er trådt i forgrunden de senere år, og selskabet møder stadigt større krav til håndtering af klimarelaterede finansielle risici.

Selskabet har siden 2021 årligt udgivet en TCFD-rapport om klimarelaterede finansielle risici. TCFD – Taskforce on Climate-related Financial Disclosures – er et værktøj for virksomheder og investorer til at opgøre og overvåge finansielle klimarisici. I selskabets samlede TCFD-rapport for kalenderåret 2023 beskrives, hvordan der tages højde for finansielle klimarisici i selskabsledelse, strategi, risikostyring og nøgletal.

Bæredygtighed vil blive bedre belyst i de kommende år, ikke mindst som følge af EU's sustainable finance-dagsorden. For selskabet er det især disclosure- og taksonomi-forordningerne, der har stor indflydelse på rapportering og data om bæredygtighed. Disclosure-forordningen fastsætter en række oplysningskrav for både selskabet og investeringsproduktet. Dette omfatter bl.a. en beskrivelse af investeringernes bæredygtighed samt bæredygtighedsrisici og en række bæredygtighedsindikatorer inden for ESG. Taksonomi-forordningen er EU's bæredygtighedsleksikon, hvor investorer kan finde oplysninger om, hvilke krav der er til økonomiske aktiviteter, der er bæredygtige i EU-sammenhæng. Selskabet udbygger løbende oplysninger om bæredygtighed til medlemmer, på hjemmesiden og i rapporter om bæredygtighed. Det vil bl.a. indebære, at der kommer flere data om, hvordan investeringerne påvirker miljø, sociale- og ledelsesmæssige forhold. I starten vil data dog være ufuldstændige og behæftet med stor usikkerhed, da mange selskaber, der investeres i, ikke har erfaring med at oplyse ESG-data.

Den næste udfordring for selskaber og investorer bliver at indtænke biodiversitet. Sunde samfund, modstandsdygtige økonomier og selskaber i vækst er afhængige af naturen. Biodiversiteten er afgørende for økosystemers overlevelse og er under stort pres, da en stor del allerede er forsvundet. Ifølge World Economic Forum har menneskehedens således udryddet 83 % af alle vilde pattedyr og halvdelen af alle planter, forårsaget alvorlige ændringer af klodens økosystemer og en million arter er i fare for udryddelse i de kommende årtier. Af disse årsager mødtes regeringer fra hele verden i Montreal, Canada i december 2022 til FN's biodiversitetskonference (COP15) for at blive enige om et nye mål, der skal vejlede den globale indsats frem til 2030 for at standse og vende tab af natur. I 2023 er en global investoralliance Nature100+ etableret, der vil have fokus på at gå i dialog med de 100 største børsnoterede selskaber om deres ambitioner og indsatser for håndtering af tab af natur og biodiversitet. Selskabet indgår i en gruppe af investorer, som skal drøfte og fremme tilgangen til bevarelse af biodiversitet med bl.a. Novo Nordisk. Regeringer fra hele verden mødes igen til FN's biodiversitetskonference i 2024 (COP16), hvor der gøres status for implementeringen af målsætningerne fra Montreal.

Pensionskasserne i PKA-samarbejdet arbejder strategisk mod et mål om at investere 15% af formuen i klimarelaterede² aktiver inden udgangen af 2025 og 20% inden udgangen af 2030, ligesom pensionskasserne støtter op om pensionsbranchens tilsagn om at investere yderligere 350 mia. kr. i klimarelaterede investeringer inden udgangen af 2030. I 2023 udgør de klimarelaterede investeringer 42 mia. kr., svarende til 12,7% af nettoformuen. I 2022 udgjorde de klimarelaterede investeringer 37 mia. kr., svarende til 12,6% af nettoformuen.

Ligesom for den klimarelaterede del af porteføljen har selskabet også en ambition for porteføljens sociale profil. Pensionskasserne i PKA-samarbejdet har en målsætning om at investere 10 mia. kr. i aktiver, der fremmer sociale forhold. Hidtil er investeret i private equity-fonde, der bl.a. har fokus på investeringer i Afrika, Latinamerika og Asien for at understøtte og udvikle socialsamfund for personer i lavindkomstgrupper, herunder fokus på at hjælpe lokalbefolkningen med at forbedre helbredstilstanden. Der investeres også i sociale ejendomme – med fokus på at understøtte stærke sociale fællesskaber for både de ældre og unge. Derudover investeres i obligationer blandt andet udstedt af Verdensbanken, som har fokus på at understøtte sundhedssystemer i udviklingslande. Investeringerne udgør 4 mia. kr. i 2023, sammenlignet med 6 mia. kr. i 2022. Størstedelen af faldet kan henføres til salg af sociale obligationer, mens der ikke er identificeret nye investeringer med en tilfredsstillende afkastforventning.

Risici forbundet med selskabets forretningsmodel

Tidligere har selskabets hovedformål været at give adgang til PKA's kompetencer og brand for nye kundegrupper, der ikke hører naturligt hjemme i de øvrige PKA-pensionskasser. I 2022 ændredes det strategiske fokus, så grupper i markedsrenteproduktet (som ikke hører naturligt hjemme hos PKA-pensionskasserne) er opsagt og stopper præmieindbetalinger over de kommende år.

² Se Supplerende beretning for definitionen af klimarelaterede investeringer.

Gennemsnitsrentebestanden vil fortsætte som en afløbsbestand, og det undersøges hvilke tiltag, der kan laves, for at forretningsmodellen stemmer bedre overens med den nye strategi.

De væsentligste risici knytter sig til markedsrisici, outsourcing og it- & cyberrisici.

Markedsrisici

PKA+ har en langsigtet investeringsstrategi, hvor målet er at opnå høje, stabile afkast på en ansvarlig måde. Et vedvarende lavt afkast på investeringsaktiverne eller store finansielle tab udgør selskabets markedsrisiko. Risikoen afdækkes ved at sprede investeringerne i en række forskellige aktivklasser.

Investeringerne foretages kollektivt for alle selskabets midler, og der er således ikke aktiver, der er specielt allokeret til specifikke kundegrupper. For kunder med et gennemsnitsrenteprodukt dækkes eventuelle tab på investeringerne af kollektivet indenfor de enkelte kundegrupper samt af basiskapitalen og sikrer, at eventuelle tab på de finansielle markeder ikke overvæltes til kundernes depoter i de enkelte år, men at kunderne i stedet får tilskrevet den til enhver tid udmeldte kontorente. Kunder med markedsrenteprodukt bærer selv risikoen ved eventuelle tab på investeringerne.

Risikotagning er en forudsætning for at opnå et tilstrækkeligt afkast til at sikre robuste pensioner. Det er i den sammenhæng en væsentlig opgave for bestyrelsen at få fastlagt den ønskede risikoappetit i form af den valgte investeringsstrategi.

Selskabets risikoappetit er fastsat ud fra at beskytte solvensen. Bestyrelsen fastsætter i sin risikostyringspolitik sikkerhedsniveauerne, der giver de risikomæssige rammer for selskabet i forhold til solvensen.

PKA+ har en kapitalplan og en kapitalnødplan. I kapitalplanen skønnes den finansielle situation i selskabets strategiske planlægningsperiode at være betryggende.

Frikendelse i konkurrencesagen

Den Nationale enhed for Særlig Kriminalitet ('NSK') indledte i 2018 en undersøgelse af samarbejdet mellem PKA+ Pension Forsikringselskab A/S ('PKA+') og Danica Pension vedr. et tilbudskonsortium. Efter 4 års efterforskning blev PKA+ og PKA A/S i august 2022 tiltalt for at have brudt konkurrenceloven som følge af, at PKA+ sammen med Danica Pension i 2018 afgav bud på en firmapensionsaftale hos Salling Group i et tilbudskonsortium. Formålet med et tilbudskonsortium var at fremme konkurrencen på firmapensionsmarkedet til fordel for medarbejderne i Salling Group.

Retssagen blev behandlet ved Retten i Lyngby i efteråret 2023. Retten i Lyngby afsagde dom i sagen den 11. december 2023, hvor PKA+ og PKA A/S blev frifundet for at have brudt konkurrenceloven. Byrettens afgørelse er endelig, da Anklagemyndigheden ikke har anket dommen til Østre Landsret.

Outsourcing

Selskabet anvender outsourcing i væsentligt omfang. Der er direkte outsourcing til PKA A/S, der igen har videreoutsourcet en stor del af driften til Forca A/S. Administration af ejendomsinvesteringer er outsourcet til DEAS A/S, Newsec Property Asset Management Denmark A/S samt PKA Ejendomme.

Opgaver relateret til den interne audit funktion varetages af EY.

Risikoen styres i form af kontroller og serviceleveranceaftaler.

It- & Cyberrisici

It- & cyberrelaterede risici udgør en væsentlig operationel risiko, som selskabet har stort fokus på.

Selskabet har it- & cyberrisici i forbindelse med medarbejdernes anvendelse af it-infrastrukturen. Alt arbejde forbundet med it-drift, -sikkerhed og -administration er videreoutsourcet til Forca.

Forca har implementeret sikkerhedsværn i form af tekniske værn, antivirus på pc'er og servere, overvågning af interne netværk, overvågning af internettrafik fra firewalls, scanning af al internet trafik og alle mails samt kontrol af alle driftsafviklinger.

Dataetik

I 2023 har selskabet haft særligt fokus på at afdække dataetik i forhold til kunstig intelligens. I processen afdækkes bl.a. medlemmernes holdning til kunstig intelligens og dataetik. Det er vurderingen, at de aktuelle dataetiske principper og retningslinjer er dækkende. Udviklingen følges fortsat tæt de kommende år.

Selskabets dataetiske retningslinjer samt principper findes på <https://pka.dk/om-pka/dataetik>.

Kapitalforhold

Det samlede kapitalgrundlag til dækning af solvenskapitalkrav (SCR) udgør 812 mio. kr. ultimo 2023 mod 936 mio. kr. ultimo 2022.

Kapitalgrundlaget er i 2023 påvirket af, at der er tilbagebetalt lån til ejerpensionskasserne på 165 mio.kr. gennem en kapitalnedsættelse på 100 mio.kr og tilbagebetaling af ansvarligt lån på 65 mio.kr.

Solvenskravet (SCR) er opgjort efter standardmodellen. Pr. 1. januar 2023 blev SCR opgjort til 303 mio. kr. og udgør ultimo 2023 190 mio. kr.

Solvensdækning i % for de sidste fem år er præsenteret i nedenstående tabel.

Solvensdækning i %

	2019	2020	2021	2022	2023
Solvensdækning i %	208	206	195	309	427

Følsomhedsanalysen er præsenteret i selskabets Rapport om solvens og finansiel situation (SFCR) 2023, som er tilgængelig på hjemmesiden: <https://pka.dk/beretninger-og-arsrapporter>.

Hensættelser til pensionsaftaler

Hensættelserne til pensionsaftaler er i 2023 faldet med 15,8 mio. kr. til 1.077 mio. kr.

Hensættelserne er særligt påvirket af store udbetalinger af udtrædelsesgodtgørelser, hvilket til dels er en konsekvens af den ændrede strategi i selskabet.

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved udarbejdelsen af årsrapporten foretages en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, som har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De væsentligste områder omfatter de pensionsmæssige forpligtelser samt værdiansættelse af unoterede investeringer og ejendomme. Områderne er de samme som ved udarbejdelse af årsrapporten for 2022.

Ledelsen vurderer, at de anvendte forudsætninger er forsvarlige, men forbundet med en vis usikkerhed. Regnskabsmæssige skøn er beskrevet nærmere i note 1 'Anvendt regnskabspraksis'.

Administration

Selskabet og de tilknyttede virksomheder administreres af PKA A/S. Direktionen består af administrerende direktør Jon Steingrim Johnsen.

Direktionen, direktørkredsen, den ansvarshavende aktuar samt nøglepersonerne i henhold til kravene fra Solvens-II reglerne er alle ansat i selskabet.

Revisionsudvalg

I henhold til lovgivningen skal selskabet etablere et revisionsudvalg. Formanden skal være uafhængig og mindst et medlem skal have kvalifikationer indenfor regnskabsvæsen eller revision.

Formanden for revisionsudvalget er Susanne Kure, som opfylder kravene om både uafhængighed og kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision. Det øvrige medlem af revisionsudvalget er Henrik Klitmøller.

Redegørelse for måltal for den kønsmæssige sammensætning i bestyrelsen og på øvrige ledelsesniveauer

Den finansielle lovgivning indeholder en række regler om måltalsfastsættelse for den kønsmæssige sammensætning i bestyrelsen og på øvrige ledelsesniveauer. Der skal fastsættes måltal, hvis der er underrepræsentation af det ene køn for henholdsvis generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer og for øvrige ledelsesniveauer³ under bestyrelsen. Pligten til at udarbejde en politik for kønsdiversitet på øvrige ledelsesniveauer gælder for virksomheder med mindst 50 medarbejdere, hvis der er en underrepræsentation af det ene køn på ledelsesniveauerne under bestyrelsen. Der er tale om underrepræsentation, hvis det ene køn er repræsenteret med mindre end 40 %. Selskabet skal årligt rapportere på måltalsopfyldelsen i ledelsesberetningen.

Øversigt for 2023 - måltal

Øverste Ledelsesorgan	2023
Samlet antal medlemmer (generalforsamlingsvalgte)	4
Underrepræsentation i køn i pct.	25 %
Øvrige ledelsesniveauer	
Samlet antal medlemmer	5
Underrepræsentation køn i pct.	20 %
Måltal i pct.	40 %
Årstal for opfyldelse af måltal	2023

Måltal i bestyrelsen

Fra og med 2023 er det alene generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen, der skal medregnes ved fastsættelse af måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen. Alle bestyrelsesmedlemmer i selskabet vælges af generalforsamlingen.

Bestyrelsen har primo 2023 fastsat et måltal for det underrepræsenterede køn i bestyrelsen på 40%. Procentsatsen er baseret på, at der indgår 5 generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i beregningen, og at der på fastsættelsestidspunktet var underrepræsentation af det ene køn på 20% (4 kvinder svarende til 80% og 1 mand svarende til 20%). Bestyrelsens sammensætning blev i marts 2023 ændret fra 5 til 4 medlemmer, og derved skiftede den kønsmæssige sammensætning blandt de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer til henholdsvis 3 kvinder (75%) og 1 mand (25%). Dermed er

³ Lovgivningen definerer personkredsen omfattet af begrebet 'øvrige ledelsesniveauer' som 'to ledelsesniveauer under bestyrelsen'. Det første ledelsesniveau under bestyrelsen omfatter direktionen og de personer, der organisatorisk er på samme ledelsesniveau som direktionen. Det andet ledelsesniveau omfatter personer med personaleansvar, som refererer direkte til det første ledelsesniveau. Der er ikke ansat medarbejdere på andet ledelsesniveau i PKA+, og øvrige medarbejdere indgår ikke i beregningen.

der ved årets udgang en ligelig kønsfordeling i bestyrelsen med den nuværende bestyrelsessammensætning på 4 medlemmer⁴.

Måltal på øvrige ledelsesniveauer

I selskabet udgøres øvrige ledelsesniveauer af direktionen og de fire fagdirektører. For 2023 fastsatte bestyrelsen et måltal for det underrepræsenterede køn på selskabets øvrige ledelsesniveauer til 40%.

Ved udgangen af 2023 var den kønsmæssige sammensætning uændret 1 kvinde (20%) og 4 mænd (80%)⁵. Derfor er der ikke ligelig kønsmæssig fordeling, og måltallet for 2023 er ikke opfyldt.

Det bemærkes i den forbindelse, at selskabet er kendetegnet ved kun at have et begrænset antal ansatte. Videre har selskabet henlagt al administration vedr. pensions- og forsikringsadministration, investeringsforvaltning samt betjening af bestyrelse og generalforsamling til PKA A/S, der danner rammen om PKA-fællesskabet. Alle medarbejdere i selskabet er samtidig ansat i PKA A/S. Fordelingen af mandlige og kvindelige ledere på øvrige ledelsesniveauer i PKA A/S ligger inden for lovens grænser for ligelig kønsfordeling.

Bestyrelsen i PKA A/S har valgt at fastsætte en politik for kønsdiversitet på øvrige ledelsesniveauer, selvom der ikke er et formelt krav herom, for at sikre et vedvarende fokus på kønsdiversiteten på de øvrige ledelsesniveauer under bestyrelsen.

Der arbejdes derfor i regi af PKA A/S med initiativer for at fremme og understøtte ligelig kønssammensætning blandt medarbejderne. Det drejer sig om at støtte op om aktiviteter, der både i rekrutterings- og i fastholdelsessituationer kan fremme kønsdiversiteten i PKA A/S.

Politik for kønsdiversitet på øvrige ledelsesniveauer

Da der er færre end 50 ansatte i selskabet, er der ikke krav om fastsættelse af en politik for kønsdiversitet på øvrige ledelsesniveauer.

⁴ Ligelig kønsfordeling i selskabets bestyrelse er til stede, hvis det ene køn er repræsenteret med mindst 25 %, idet repræsentation på 25 % af det ene køn er tilnærmelsesvis ligelig kønsfordeling. Procentsatsen er baseret på, at der indgår 4 generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i beregningen.

⁵ Underrepræsentation på øvrige ledelsesniveauer i selskabet er til stede, hvis det ene køn er repræsenteret med mindre end 40 %. Procentsatsen er baseret på, at der indgår 5 medarbejdere i beregningen.

Klimarapportering

Klimarapporteringen er en fælles branchehenstilling fra Forsikring & Pension (F&P) og en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor, hvor selskabet sammen med resten af sektoren har forpligtet sig til at bidrage aktivt til regeringens målsætningen om, at Danmark skal reducere CO₂-udledningen med 70% inden 2030, 100% inden 2045 og i 2050 skal der fjernes flere drivhusgasser, end der udledes.

Branchehenstillingen for F&P's klimarapportering indeholder finanssektorens indsats på fire områder, der er vedtaget af finanssektorens klimapartnerskab. Den er opdelt i to dele, hvor del 1 er 'følg eller forklar', og del 2 er frivillig.

Del 1 omfatter selskabets indsats indenfor de fire områder, og inkluderer følgende rapportering:

- **Investeringernes CO₂-aftryk:**
 - Måling af CO₂-udledning fra den samlede beholdning af investeringsaktiver (scope 1+2), herunder aktiver der investeres på vegne af kunderne
 - Måling af CO₂-aftryk (scope 1+2). Scope 3 er fortsat en del af den frivillige del 2 - se nedenfor
- **Aktivt engagement i klimaforbedringer:**
 - Redegørelse for aktivt ejerskab
 - Opgørelse af antal dialoger om klimaforandringer udført som led i selskabets aktive ejerskab
 - Beskrivelse af hvorledes ejendomsinvesteringers bæredygtighed er indarbejdet i selskabets retningslinjer og investeringsprocesser
- **Bæredygtighed i forretningsmodeller:**
 - Beskrivelse af hvorledes Paris-aftalen er indarbejdet i selskabets retningslinjer og investeringsprocesser
- **Virksomhedens egne udledninger:**
 - Måling af CO₂-Scope 1 fra direkte emissioner fra virksomhedens forbrænding af egne brændsler og materialer
 - Måling af CO₂-Scope 2 fra indirekte emissioner, der stammer fra den energi, der er brugt til at producere elektricitet, fjernvarme og fjernkøling som virksomheden har købt af en 3. part til virksomhedens eget brug
 - Måling af CO₂-Scope 3 fra indirekte emissioner, der er forbundet med den værdikæde, som virksomheden indgår f.eks. indkøb og forretningsrejser, jf. uddybning i afsnit 'ESG-Hoved- og nøgletal' nedenfor
 - Måling af virksomhedens forbrug af vedvarende energiandel inden for scope 1 og 2, som beregnes på baggrund af forbrug af certificeret grøn energi

Del 2 omfatter selskabets indsats på yderligere frivillige initiativer og selskabet har valgt at rapportere på følgende af de frivillige indsatser for 2023:

- **Investeringernes CO₂-aftryk:**
 1. Måling af CO₂-udledning fra den samlede beholdning af investeringsaktiver (scope 3), herunder aktiver der investeres på vegne af kunderne
 2. Måling af CO₂-aftryk (scope 3)
- **Aktivt engagement i klimaforbedringer:**
 1. Måling af bæredygtighedscertificerede ejendomsinvesteringer opdelt i hhv. 'eksisterende byggeri' og 'nybyggeri' – begge kategorier for danske ejendomme

Læs mere om F&P's klimarapportering – branchehenstilling [her](#).

Rapportering af selskabets indsats på de fire områder omfatter for 2023 del 1 og dele af den frivillige del 2, jf. nedenstående tabel. Regnskabspraksis bag selskabets indsats inden for hvert af de fire områder forklares under tabellen. Klimarapporteringen om investeringsporteføljen på de følgende sider omfatter alle pensionskasserne i PKA-samarbejdet. PKA betyder i det følgende PKA-samarbejdet som helhed.

Klimarapportering	Enhed	Mål	2023	2022	2021	2020	2019
1. Investeringsernes CO2-aftryk							
1.1 Scope 1 og 2							
CO2-udledning fra investeringsaktiver	Tons	-	913.752	1.041.952	1.077.369	1.227.616	1.638.043
2022, før korrektion *)				1.045.209			
CO2-aftryk	Tons/mio. kr.	-29% ⁶	6,9	8,3	7,65	9,47	13,4
2022, før korrektion *)				5,8			
1.2 Scope 1, 2 og 3							
CO2-udledning fra investeringsaktiver	Tons	-	9.496.761	8.251.029	-	-	-
2022, før korrektion *)				8.384.229			
CO2-aftryk	Tons/mio. kr.	-50% ⁷	65,8	66,0	-	-	-
2022, før korrektion *)				46,2			
1.3 CO2-besparelser ved ejerskab af grøn infrastruktur	Tons	-	603.804	800.433	635.428	594.233	536.922
2. Aktivt ejerskab i klimaforbedringer							
2.1 Dialoger ifbm. aktivt ejerskab							
Egne dialoger	Stk.	-	0	0	0	0	0
Dialoger via climate action 100+ som lead/co-lead		-	0	0	0	0	0
Dialoger via ESG-ratingbureau	Stk.	-	993	851	677	583	367
Dialoger i alt	Stk.	-	993	851	677	583	367
2.2 Ejendomsinvesteringers bæredygtighed			Ejendomsinvesteringers bæredygtighed er indarbejdet i PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer. Læs mere om PKA's tilgang til investeringer i energieffektive ejendomme https://ansvarlige-investeringer.dk/baeredygtige-ejendomme .				
2.3 Bæredygtighedscertificerede ejendomme							
Eksisterende byggeri	%		17,7	13,0	11,9	12,5	11,9
Nybyggeri	%		100	58,7	29,6	21,3	18,8
3. Bæredygtighed i forretningsmodeller							
3.1 Tilslutning til Paris-aftalen			Tilslutning til Paris-aftalen er indarbejdet i PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer samt i PKA's investeringsstrategi. Der henvises til PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer https://ansvarlige-investeringer.dk/politikker-og-retningslinjer				
4. Virksomhedens egne udledninger⁸							
4.1 CO2-scope 1	Tons	100%	12,8	17,1	14,5	19,3	19,0
4.2 CO2-scope 2 – markedsbaseret	Tons	100%	5,5	4,8	6,2	8,0	32,9
CO2-scope 2 - lokationsbaseret	Tons	-	28,8	27,2	24,1	30,4	46,3
4.3 CO2-scope 3	Tons	100%	3.171	2.312			
4.4 Vedvarende energjandel							
- Indkøbt	%	-	46,0	41,2	40,7	38,5	31,9
- Egenproduceret	%	-	0,0	0,0	0,0	0	0

⁶ Pensionskassens 2025 CO2-reduktionsmål er -29% og inkluderer scope 1 og 2 for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme. Data i tabellen er derfor ekskl. infrastruktur, så data kan sammenlignes med målet. Der er påbegyndt indsamling af data for infrastruktur, der er vist særskilt nedenfor. Data for infrastruktur er for nuværende meget begrænset.

⁷ Pensionskassens CO2-reduktionsmål på -50% er for 2030 og inkluderer scope 3 for børsnoterede aktier og obligationer, derivater, ejendomme og infrastruktur. Data i tabellen er derfor inkl. infrastruktur, så data kan sammenlignes med målet. Data for infrastruktur er for nuværende meget begrænset.

⁸ Metode beskrevet nedenfor i afsnittet om ESG-Hoved- og nøgletal for egne forhold

*) Selskabet har identificeret en fejl i data for 2022. Fejlen opstod ved, at udledninger og aftryk for børsnoterede aktier og obligationer også indeholdt data for stats- og realkreditobligationer. Udledningerne for stats- og realkreditobligationerne er meget begrænsede, fordi der endnu ikke er fundet en retvisende måde at identificere disse data, og investeringerne i de to aktivklasser udgør en stor del af porteføljen. I tabellerne ovenfor ses det derfor, at forholdet har meget begrænset betydning for udledningerne, men relativ stor betydning for aftrykket. I kursiv er vist de tal, der fremgår af rapporten fra sidste år.

Investeringernes klimaaftryk på aktivklasser

Aktivklasse	Enhed	2023	2022
Børsnoterede aktier			
Markedsværdi af dækket aktivklasse	Mio. kr.	43.931	37.637
Dækket del af aktivklassen	%	99,6	99,2
Samlet udledning (scope 1 og 2)	Ton	289.254	338.476
CO2-aftryk (scope 1 og 2)	Ton/mio. kr.	6,6	9,0
Samlet udledning (scope 1, 2 og 3)	Ton	3.502.649	2.912.240
CO2-aftryk (scope 1, 2 og 3)	Ton/mio. kr.	79,7	77,4
Børsnoterede obligationer			
Markedsværdi af dækket aktivklasse	Mio. kr.	10.199	11.381
Dækket del af aktivklassen	%	86,6	87,5
Samlet udledning (scope 1 og 2)	Ton	145.040	207.991
CO2-aftryk (scope 1 og 2)	Ton/mio. kr.	14,2	18,3
Samlet udledning (scope 1, 2 og 3)	Ton	1.423.800	1.443.714
CO2-aftryk (scope 1, 2 og 3)	Ton/mio. kr.	139,6	126,9
Derivater			
Markedsværdi af dækket aktivklasse	Mio. kr.	57.656	51.000
Dækket del af aktivklassen	%	99,6	99,2
Samlet udledning (scope 1 og 2)	Ton	474.937	491.560
CO2-aftryk (scope 1 og 2)	Ton/mio. kr.	8,2	9,6
Samlet udledning (scope 1, 2 og 3)	Ton	4.365.844	3.891.149
CO2-aftryk (scope 1, 2 og 3)	Ton/mio. kr.	75,7	76,3
Direkte ejede ejendomme			
Markedsværdi af dækket aktivklasse	Mio. kr.	29.768	24.949
Dækket del af aktivklassen	%	90,8	75,5
Samlet udledning (scope 1 og 2)	Ton	4.521	3.926
CO2-aftryk (scope 1 og 2)	Ton/mio. kr.	0,2	0,2
Samlet udledning (scope 1, 2 og 3)	Ton	4.521	3.926
CO2-aftryk (scope 1, 2 og 3)	Ton/mio. kr.	0,2	0,2
Infrastruktur og andre uoterede investeringer			
Markedsværdi af dækket aktivklasse	Mio. kr.	9.137	-
Dækket del af aktivklassen	%	34,8	-
Samlet udledning (scope 1 og 2)	Ton	128.978	-
CO2-aftryk (scope 1 og 2)	Ton/mio. kr.	14,1	-
Samlet udledning (scope 1, 2 og 3)	Ton	199.946	-
CO2-aftryk (scope 1, 2 og 3)	Ton/mio. kr.	21,9	-

Tallene for aktivklasserne for 2022 er efter korrektioner.

Kommentarer til investeringsaktivernes CO2-aftryk

Samlet set er 45% af investeringsaktiverne omfattet af opgørelsen. Datadækningen for aktivklasserne fremgår af tabellen ovenfor.

Selskabets 2025-delmål for CO2-aftryksreduktion for scope 1 og 2 er 29 % samlet for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme. 2030-delmålet for CO2-aftryksreduktion for scope 1, 2 og 3 er 50% samlet for de fire aktivklasser samt infrastruktur.

CO2-aftrykket af investeringsaktiverne er 52% lavere i 2023 end i basisåret 2019, når der tages højde for scope 1 og 2 i de aktivklasser, som indgår i basisåret.

Selskabets rapportering omfatter siden 2022 også scope 3, som tegner sig for den klart største del af CO2-udslippet fra investeringerne. Det er ikke overraskende, idet scope 3 omfatter udledninger i hele værdikæden. Den ene virksomheds scope 3-udledning kan samtidig være en anden virksomheds scope 1, 2 eller 3, så en given udledning tæller sandsynligvis med i flere CO2-regnskaber.

Når CO2-udledningerne for scope 3 medtages er CO2-udledningerne steget med 13% siden 2022, med et uændret CO2-aftryk. Det er positivt, at aftrykket er stabilt, på trods af stigende udledninger. I forhold til basisåret 2019 er CO2-aftrykket dog 36% højere end i 2019. Data for scope 3-udledninger er imidlertid fortsat begrænsede og behæftet med stor usikkerhed. I 2024 vil vi følge op på, hvordan målsætningen fra 2019 blev fastsat, i forhold til udviklingen i data og metoder til at fastlægge retvisende og relevante benchmarks for scope 3.

1. Investeringernes CO2 - aftryk

Selskabet forpligtede sig i investeringsstrategien 2019 til Paris-aftalen, og derved at arbejde for at blive CO2-neutral inden 2050. Den 1. marts 2021 konkretiserede selskabet denne forpligtelse ved at tilslutte sig to globale initiativer, henholdsvis IIGCC' Paris Aligned Investment Initiative⁹ og Net Zero Asset Owner Alliance (NZAOA). Selskabet har endvidere forpligtet sig til at benytte F&P's klimarapportering.

Selskabet har i den forbindelse forpligtet sig til at indfri en række ambitioner, herunder at sætte et delmål for CO2-reduktion for 2025 og 2030 med 2019 som baseline-år samt årligt rapportere på porteføljens CO2-aftryk og CO2-udledning i ledelsesrapporten.

Selskabets måling af porteføljens CO2-udledning og CO2-aftryk for hhv. scope 1 og 2, samt scope 1, 2 og 3, som fremgår af tabellen under '1.1 Scope 1 og 2' og '1.2 Scope 1, 2 og 3', indeholder pr. dags dato selskabets beholdning for de følgende aktivklasser:

1. Børsnoterede aktier
2. Børsnoterede obligationer
3. Derivat
4. Direkte ejendomsinvesteringer
5. Infrastrukturinvesteringer, og enkelte øvrige unoterede investeringer.

Det er en udvidelse af aktivklasserne fra sidste år, hvor infrastrukturinvesteringer og andre unoterede investeringer ikke var medtaget. Selskabet arbejder på at skaffe CO2-data for alle unoterede investeringer såsom unoterede aktier og kreditinvesteringer.

Selskabet har valgt også at opgøre porteføljen af derivaters CO2-udledning og -aftryk, selvom det endnu ikke er standardpraksis. Det skyldes, at selskabet også benytter derivater som aktiv investering, og ikke kun som afdækningsinstrumenter (hedging). I opgørelsen er medtaget den del af derivaterne, der relaterer sig til aktive investeringer.

CO2-udledning og CO2-aftryk

CO2-udledning måler PKA's forholdsmæssige ejerandel af CO2-udledningen fra de selskaber og ejendomme PKA har investeret i.

CO2-aftrykket normaliserer CO2-udledningen i forhold til markedsværdien af PKA's investeringer i de nævnte selskaber og ejendomme.

CO2 scope 1, 2 og 3

Scope 1 er direkte udledninger fra kilder, som er kontrolleret og ejet af virksomheden.

Scope 2 er indirekte udledninger, der knytter sig til virksomhedens brug af varme og strøm.

Scope 3 dækker over indirekte udledninger, fx leverandørers CO2-udledninger.

⁹ Pensionskassen har forpligtet sig til Net Zero Asset Owner Commitment, der er en del af Paris Aligned Investment Initiative

Porteføljens CO₂-udledning og -aftryk er opgjort i overensstemmelse med 'CO₂-model for den finansielle sektor' udarbejdet af FinansDanmark og F&P, og er i overensstemmelse med EU's disclosure-forordning, TCFD, NZAOA, og IIGCC's Paris Aligned Investment Initiative's rammeværk.

1.1 Børsnoterede aktier og børsnoterede obligationer

Ved estimering af CO₂-udledning for børsnoterede aktier og børsnoterede obligationer anvendes følgende formel:

$$\text{Totale CO}_2\text{-udledninger: } \sum_i^n \left(\frac{\text{investeringsværdi}_i}{\text{selskabsværdi(EVIC)}_i} * \text{selskabets CO}_2\text{udledning}_i \right)$$

Ved estimering af CO₂-aftryk for børsnoterede aktier anvendes følgende formel:

$$\text{CO}_2\text{-aftryk: } \sum_i^n \frac{\left(\frac{\text{investeringsværdi}_i}{\text{selskabsværdi(EVIC)}_i} * \text{selskabets CO}_2\text{udledning}_i \right)}{\text{værdi af samlede investeringer i børsnoterede aktier}}$$

Ved estimering af CO₂-aftryk for børsnoterede obligationer anvendes følgende formel:

$$\text{CO}_2\text{-aftryk: } \sum_i^n \frac{\left(\frac{\text{investeringsværdi}_i}{\text{selskabsværdi(EVIC)}_i} * \text{selskabets CO}_2\text{udledning}_i \right)}{\text{værdi af samlede investeringer i børsnoterede obligationer}}$$

Til at måle CO₂-udledning og CO₂-aftryk af porteføljen er anvendt de mest opdaterede data fra dataleverandøren ISS. Data fra ISS blev også anvendt i 2022, hvorimod der i tidligere år er anvendt dataleverandøren MSCI.

1.2 Direkte ejendomsinvesteringer

CO₂-udledningen for ejendomme er beregnet på baggrund af energimærker. Med udgangspunkt i energimærket for de enkelte ejendomme beregnes energiforbruget for porteføljen ud fra emissionsfaktorer offentliggjort af Energistyrelsen. Boligejendomme og erhverv beregnes særskilt.

Ved estimering af CO₂-udledning for direkte ejendomsinvesteringer anvendes følgende formel:

$$\text{Totale CO}_2\text{-udledninger}^{10}: \sum_b \left(\frac{\text{investeringsværdi i bygningen}_b}{\text{ejendomsværdi}_b} * \text{bygningens CO}_2\text{udledning}_b \right)$$

Ved estimering af CO₂-aftryk for direkte ejendomsinvesteringer anvendes følgende formel:

$$\text{CO}_2\text{-aftryk: } \sum_b \frac{\left(\frac{\text{investeringsværdi i bygningen}_b}{\text{ejendomsværdi}_b} * \text{bygningens CO}_2\text{udledning}_b \right)}{\text{værdi af samlede portefølje af direkte ejendomsinvesteringer}}$$

Beregningerne er foretaget for selskabets direkte ejendomsinvesteringer. Udenlandske ejendomsfonde og ejendoms lån er ikke medtaget.

1.3 CO₂-besparelser ved ejerskab af infrastruktur

Siden 2010 har selskabet investeret aktivt i infrastruktur inden for vedvarende energi.

For en del af vores beholdning af infrastrukturinvesteringer kan vi estimere vores CO₂-besparelser.

Ved estimering af CO₂-besparelser tages udgangspunkt i investeringernes aktuelle årlige energiproduktion og selskabets ejerandel og lån. CO₂-besparelserne udregnes med hjælp af det internationale energiagenturs (International Energy Agency/IEA) anerkendte metode ved at benytte gennemsnitsudledninger fra ikke-vedvarende energiproduktion i landene, hvor selskabets aktiver er placeret. Den aktuelle konvertering (CO₂ pr. kWh) afhænger af energimixet i markedet, hvor den vedvarende energi bliver solgt. Konverteringsfaktoren hentes fra IEA.

Fra og med 2023 indgår både aktie- og lånefinansierede infrastrukturinvesteringer i opgørelsen af CO₂-besparelser. I tidligere år indgik kun aktiefinansierede infrastrukturinvesteringer.

¹⁰ [b = bygning]

Det videre arbejde med selskabets net zero strategi

For at kunne levere på CO₂-reduktionsmål fremadrettet, er selskabet afhængig af at aktivklasserne som helhed bidrager ved at reducere deres CO₂-udledning og CO₂-aftryk. Det vil ske når selskaberne, som selskabet investerer i, for alvor begynder at reducere deres CO₂-udledning og CO₂-aftryk. Dette forventes at ske på sigt i takt med at selskaberne selv forpligter sig til at blive CO₂-neutrale inden 2050. For direkte investeringer, som selskabets ejendomsinvesteringer, har selskabet udarbejdet egen strategi med CO₂-reducerende tiltag (se 'Ejendomsinvesteringers bæredygtighed' nedenfor).

Med det nuværende set-up for at indhente data mere systematisk forventes at der i kommende rapporter i højere grad vil kunne vise en udvikling over tid. Dog vil data fortsat være præget af tilføjes af flere aktivklasser (infrastruktur, private equity og andet unoteret), bedre og mere data for scope 3 og højere kvalitet af data for de børsnoterede investeringer i takt med at ESG-rapportering implementeres og modnes i virksomheder, særligt indenfor EU.

2. Aktivt engagement i klimaforbedringer

2.1 Aktivt ejerskab

Selskabets politik for aktivt ejerskab beskriver, hvordan der skal overvåges, føres dialog, udøves stemmerettigheder, samarbejdes med andre aktionærer, kommunikeres med relevante interessenter og for hvordan faktiske og potentielle konflikter i forbindelse med det aktive ejerskab skal håndteres. Politikken gælder for selskabets investeringer i børsnoterede selskaber. Via aktivt ejerskab opfordrer selskabet andre selskaber til at tilslutte sig til Paris-aftalens målsætninger og derved forpligte sig til at blive CO₂-neutral inden 2050 dels gennem afstemning på selskabers generalforsamlinger, dels i dialog med selskaber.

Ved udmøntning af politikken samarbejder selskabet med EOS at Federated Hermes (EOS). EOS udøver aktivt ejerskab, stemmer på generalforsamlinger og går i dialog med selskaber på selskabets vegne. Gennem EOS er der mulighed for at gå i dialog med et større antal selskaber samt maksimere indflydelsen sammen med andre investorer. Dialogerne gennem EOS rapporteres i tabellen under '2.1 dialoger ifbm. aktivt ejerskab' via 'ESG-ratingbureau', hvor det fremgår, at der i 2023 var 993 klima-relaterede dialoger på selskabets vegne (2022: 851 klimadialoger).

Selskabet deltager aktivt i investorkoalitioner bl.a. i initiativet Climate Action 100+, som taler på vegne af 700 investorer med ca. 467.000 mia. DKK under forvaltning. Herigennem overvåges og føres dialog med 166 af verdens største og mest klimabelastende selskaber. Fase 1 af initiativet blev afsluttet i efteråret 2023. På den baggrund har PKA besluttet at ekskludere 25 selskaber. Climate Action 100+ fase 2 er nu startet, hvor selskaberne skal holdes op på den centrale målsætning om at halvere de globale CO₂-udledninger i 2030.

I 2023 har selskabet øget sit aktive ejerskab yderligere ved at tilslutte sig Nature Action 100, der omhandler dialog med selskaber, som er særlig eksponeret for at skade biodiversitet. Desuden fortsætter Net Zero Engagement Initiative, der går ud på at bruge aktivt ejerskab som løftestang til at fremme investorernes net-zero målsætninger overfor de 100 største selskaber, som ikke er del af Climate Action 100+-initiativet, men som udleder næstmest CO₂ i forhold til CA100+ selskaberne. IIGCC har også lanceret et bankinitiativ, som vil have fokus på bedre klimahåndtering i banksektoren.

2.2 Ejendomsinvesteringer

For at imødegå klimaforandringer, har selskabets bestyrelse vedtaget, at for nye investeringer i ejendomme og den eksisterende boligmasse skal forhold ud over de lovgivningsmæssige krav tænkes ind i projekterne, hvilket også fremgår af selskabets retningslinjer for ansvarlige investeringer. Derfor har selskabet haft en målsætning om, at den gennemsnitlige energimærkning blev opgraderet fra klasse D i 2008 til B i 2020 på hele porteføljen på ca. 1 mio. m². Dette mål er nu realiseret, og målet frem mod 2025 er, at selskabets ejendomme skal have et gennemsnit af energimærker mellem klasse A og B, hvilket svarer til en yderligere reduktion af ejendomsporteføljens CO₂-udledning på 50 %.

2025-målet skal opnås ved bl.a. energirenovering af eksisterende ejendomme, produktion af vedvarende energi via solceller og vindturbiner, affaldshåndtering, udbredelse af biodiversitet og etablering af ladestandere til elbiler på op mod 10 % af ejendommenes parkeringspladser.

2.3 Bæredygtighedscertificerede ejendomme¹¹

Måling af bæredygtighedscertificerede ejendomsinvesteringer er opdelt i hhv. 'eksisterende byggeri' og 'nybyggeri' – begge kategorier for danske ejendomme. Målepunktet opgøres som antal m², der er certificeret i henhold til en anerkendt certificeringsstandard (DGNB, BREEM, LEED, Svanemærket) i procent af antal m² i alt for hver af de to bygningskategorier. Selskabet har certificerede ejendomme for i alt 6 mia. kr.

3. Bæredygtighed i forretningsmodeller

Det fremgår af selskabets retningslinjer for ansvarlige investeringer, at selskabet som en del af PKA-samarbejdet bakker op om Paris-aftalen og har forpligtet sig til at være CO₂-neutral inden 2050 på linje med Paris-aftalens målsætninger (temperaturstigning må ikke overstige 1,5 % grad) ved brug af bedste tilgængelige videnskabelige viden, inkl. viden fra FN's klimapanel IPCC. Retningslinjerne for ansvarlige investeringer er en integreret del af selskabets retningslinjer for investeringsområdet og er vedtaget af selskabets bestyrelse. Selskabets investeringsproces inkluderer fire ESG-trin:

- ESG-due diligence
- ESG-overvågning
- ESG-rapportering
- ESG-forvaltning

De fire trin har til formål at sikre implementering og overholdelse af selskabets retningslinjer for ansvarlige investeringer i videst muligt omfang ved indgåelse af nye investeringer.

Den årlige TCFD-rapport skal klarlægge den påvirkning, som selskabets samlede investeringer har på klimaet, og de risici det indebærer. Pensionskasserne i PKA-samarbejdet gør det dels for at være transparent om, hvordan klimarelaterede finansielle risici håndteres, dels fordi det er et godt værktøj til at måle, følge og nedbringe den CO₂-udledning, der knytter sig til investeringerne. Det skal hjælpe med at indfri det mål, som selskabet har forpligtet sig til - nemlig opnå en netto CO₂-udledning fra alle investeringerne på nul senest i 2050. Læs selskabets TCFD-rapport her.

Det fremgår af selskabets retningslinjer for ansvarlige investeringer, at selskabets eksterne samarbejdspartnere, som kapitalforvaltere, kreditvurderingsbureauer, revisorer, børser, proxy rådgivere og investeringskonsulenter m.v., opfordres til at sikre, at produkter og tjenester, der er tilgængelige for investorer, er i overensstemmelse med opnåelsen af global CO₂ neutralitet inden 2050.

Produktoplysninger i henhold til 'Disclosureforordningen' (SFDR)

Ifølge disclosure-forordningens delegerede retsakt skal selskabet for hvert produkt gøre status for, hvordan de miljømæssige og/eller sociale karakteristika er blevet fremmet.

Selskabet har som i 2022 valgt at opfylde kravet til periodisk offentliggørelse af oplysninger om finansielle produkter, jf. artikel 8, stk. 1, 2 og 2a, i forordning (EU) 2019/2088 og artikel 6, stk. 1, i forordning (EU) 2020/852 ved at udarbejde en supplerende beretning i tilknytning til denne årsrapport.

Det skal bemærkes, at datakvaliteten på området stadig er under udvikling og der arbejdes på at øge denne. Derfor er de data der offentliggøres behæftet med usikkerhed og offentliggøres efter bedste evne. Opgørelsesmetoderne udvikles løbende for at få et så retvisende billede som muligt. Det vil indebære, at tallene i den supplerende beretning kan ændres de kommende år, i takt med at datakvaliteten og opgørelsesmetoderne forbedres.

¹¹ Ejendommene opfylder ikke EU's taksonomiforordning for at være bæredygtige

ESG Hoved- og nøgletalsoversigt

ESG-Hoved- og nøgletal er udarbejdet efter den vejledning, som FSR, Nasdaq og Finansforeningen har udarbejdet. Vejledningen og en nærmere beskrivelse af opgørelsesmetoderne kan findes på FSR's hjemmeside.

CO2-Scope 1 omfatter direkte emissioner, der stammer fra selskabets egen forbrænding af brændsler og materialer. I tallet indgår direkte emissioner fra firmabiler stillet til rådighed af selskabet.

CO2-Scope 2 omfatter de indirekte emissioner, der stammer fra den energi, der blev brugt til at producere elektricitet, fjernvarme og evt. fjernkøling, som selskabet har købt af 3. part til eget brug. CO2-Scope 2 er vist både efter den markedsbaseret og den lokationsbaseret opgørelsesmetode.

Fra i år indgår som noget nyt CO2-Scope 3 tal i opgørelsen. CO2-Scope 3 er indirekte emissioner forbundet med den værdikæde, som selskabet indgår i (f.eks. i kraft af virksomhedens indkøb). Selskabet baserer sin opgørelse og rapportering om klimapåvirkning på principperne fra 'Green House Gas' protokollen (GHG).

	Enhed	Mål	2023	2022	2021	2020	2019
Miljødata							
CO ₂ e, scope 1	Tons	100%	12,8	17,1	14,5	19,3	19,0
CO ₂ e, scope 2 - markedsbaseret	Tons	100%	5,5	4,8	6,2	8,0	32,9
CO ₂ e, scope 2 - lokationsbaseret	Tons	-	28,8	27,2	24,1	30,4	46,3
CO ₂ e, scope 3	Tons	100%	3.171	2.312	-	-	-
Energiforbrug	GJ		1.226	1.262	1.106	1.197	1.163
Vedvarende energiandel	%		46,0	41,2	40,7	38,5	31,9
Vandforbrug	m ³		613,0	586,4	344,2	644,0	463,3
Sociale data							
Fuldtidsarbejdsstyrke	FTE		93,9	89,2	83,5	71,8	70,6
Kønsdiversitet	%		49,0	50,7	50,8	44,4	45,8
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	%		44,4	47,4	41,2	43,8	37,5
Lønforstel mellem køn	Gange		1,2	1,2	1,4	1,4	1,4
Medarbejderomsætningshastighed	%		8,9	7,7	10,8	10,2	18,0
Sygefravær	Dage/FTE		4,0	7,4	3,4	3,6	2,7
Fastholdelse af medlemmer	%		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ledelsesdata							
Bestyrelsens kønsdiversitet	%		67	55	64	64	64
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	%		89	94	92	92	92
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	Gange		5,0	4,9	5,1	5,0	4,9

Bemærk.: FTE udtrykker antal fuldtidsansatte

Tabellen tager udgangspunkt i administrationsselskabet PKA A/S med undtagelse af ledelsesdata for bestyrelsen, som er specifikke for selskabet. Fuldtidsarbejdsstyrken i tabellen afviger af samme årsag til note 6 'Pensionsmæssige omkostninger'. Endelig vil der for CO2-Scope 3 også indgå pensionskasse-specifikke indkøb udover PKA A/S' indkøb.

Nøgletallet for fastholdelse af medlemmer (kunder) er udeladt, da ikke er relevant i en arbejdsmarkedspensionskasse.

Selskabets direkte el-forbrug er opgjort efter faktisk forbrug. Andel af fællesudgifter til el- og vandforbrug følger af den seneste årsopgørelse, der tidsmæssigt kan afvige fra regnskabsåret, men giver et validt grundlag.

Energiforbrug opgøres på baggrund af data fra CO2-Scope 1 og 2 samt indkøbt strøm fra vedvarende energikilder. Der er pt. ingen egenproduceret strøm.

Det er værd at bemærke, at miljødata generelt i både 2020 og 2021 har været påvirket af et lavere aktivitetsniveau grundet COVID-19.

Miljødata - CO₂e, scope 3

CO2-Scope 3 indeholder aktuelt emissioner fra indkøbte varer og tjenesteydelser (kategori 1), forretningsrejser (kategori 6) samt PKA A/S' andel af Forcas emissioner (kategori 15). De er udvalgt baseret på en væsentlighedsanalyse. Kriterierne for væsentlighed inkluderer mængden af emissioner, muligheder for reduktioner, omdømmerisiko og datatilgængelighed.

Selskabet arbejder ud fra en tilgang, hvor rapportering på CO2-Scope 3 sker på tidligst muligt tidspunkt. Selvfølgelig under forudsætning af valide data i rimelig grad samt behørig dokumentation. Det betyder, at der er valgt en konservativ tilgang med typiske beløbsmæssigt udgangspunkt for opgørelsen af CO2-Scope 3 emissioner sammenholdt med relevante emissionsfaktorer fra f.eks. 'Klimakompasset'.

Det er valgt at indregne emissionerne fra Forca efter metoden om operationel kontrol, dvs. med PKA A/S' ejerandel på 33,33%. Baggrunden herfor er, dels at det følger anbefalingerne fra GHG-protokollen, dels at PKA A/S gennem afhængigheden til Forcas reduktioner også bliver motiveret til at yde indflydelse på Forcas reduktioner. Forca opgør alene tal på CO2-Scope 1 og 2.

	Enhed	Mål	2023	2022
Miljødata - CO₂e, scope 3				
Kategori 1 - indkøb	Tons	100%	2.812	2.116
Kategori 6 - forretningsrejser	Tons	100%	314	170
Kategori 15 - investeringer (Forca)	Tons	100%	44	26
I alt	Tons	100%	3.171	2.312

Forventninger til fremtiden

2023 sluttede mere positivt, end det var forventningen i starten af året. Det skyldes bl.a., at inflationen faldt i løbet af 2023. Den faldende inflation har medført stigende forventninger til nedsættelse af de korte styringsrenter i 2024, og markederne forventer i skrivende stund, at den amerikanske og europæiske centralbank sænker renterne med 1-2 %. Lavere renter vil påvirke virksomheder og forbrugere positivt og således også den globale vækst.

Lavere renter vil også understøtte en blød landing af den globale økonomi ovenpå rentestigningerne. En blød landing indebærer, at væksten falder, men uden at det giver anledning til mange konkurser og stigende arbejdsløshed.

En blød landing vil være udfordret, hvis inflationen stiger kraftigt igen. I starten af 2024 har inflationen været lidt stigende i Tyskland og USA. Det kan skyldes den lave arbejdsløshed, som giver lønpres, og dermed øger priserne. De vækstpakker USA og EU har indført, understøtter den bløde landing, men kan samtidig skabe inflation. Centralbankerne vil samtidig være omhyggelige med ikke at sænke renterne for hurtigt, så inflationen stiger igen. Den uro der i øjeblikket ses i Mellemøsten, kan også presse inflationen op, hvis olieprisen stiger kraftigt.

Geopolitisk uro og usikkerhed kan i det hele taget have stor betydning for udviklingen på de finansielle markeder og kan give betydelige udsving i afkastet på tværs af aktivklasser. Hidtil har situationen i Ukraine, Gaza og ved Det Røde Hav ikke påvirket de finansielle markeder, men en tilspidset situation kan ændre den situation, ligesom det amerikanske præsidentvalg i november også kan påvirke markederne.

Selskabets investeringsstrategi sikrer, at risikoen spredes på mange forskellige aktiver og er robust ift. udviklingen på de finansielle markeder.

Begivenheder efter balancedagen

Der har ikke været begivenheder efter statusdagen, som har væsentlig indflydelse på selskabets økonomiske forhold.

Ledelseshverv

Direktion

Medlem	Andre ledelseshverv
Jon Steingrim Johnsen Administrerende direktør	Adm. direktør i Pensionskassernes Administration A/S Adm. direktør i Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægese- tærer Adm. direktør i Pensionskassen for Sundhedsfaglige Adm. direktør i Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpæda- goger og Kontorpersonale Adm. direktør i Pensionskassen for Farmakonomer Bestyrelsesformand i IIP Denmark GP ApS Bestyrelsesformand i Institutional Holding P/S Bestyrelsesformand i IIP Denmark P/S Bestyrelsesmedlem i AIP Management P/S Bestyrelsesmedlem i Ringkjøbing Landbobank. Aktieselskab Næstformand i Forca A/S Bestyrelsesformand i Komplementarselskabet PKA Ejendomme ApS Bestyrelsesformand i PKA Ejendomme P/S

Bestyrelse

Medlem	Andre ledelseshverv
Henrik Klitmøller Bestyrelsesformand Medlem af revisionsudvalget	Bestyrelsesmedlem i MP Investment Management A/S Bestyrelsesformand i Pensionskassen for Farmakonomer Bestyrelsesmedlem i AkademikerPension – Akademikernes Pensionskasse
Susanne Kure Bestyrelsesmedlem Formand for revisionsudvalget	Bestyrelsesmedlem og revisionsudvalgsformand i Pensionskassen for Farmakonomer Bestyrelsesmedlem og medlem af revisionsudvalget i Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpædagoger og Kontorpersonale Bestyrelsesmedlem i Investeringselskabet af 24. februar 2015 A/S Bestyrelsesmedlem i Genan Holding A/S Bestyrelsesmedlem i PreSeed Ventures A/S Bestyrelsesmedlem i PSV DTI Management ApS Bestyrelsesmedlem UCPH Ventures A/S Bestyrelsesmedlem KommuneKredit
Øvrige medlemmer af bestyrelsen har ingen yderligere ledelseshverv	

Ledespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023 for PKA+Pension Forsikringsselskab A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed og anden relevant lovgivning.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver og passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 og resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse et retvisende billede for udviklingen i selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og selskabets finansielle stilling samt en beskrivelse af væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som selskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Hellerup, den 6. marts 2024

Direktionen:

Jon Steingrim Johnsen
Administrerende direktør

Hellerup, den 6. marts 2024

Bestyrelsen:

Henrik Klitmøller Rasmussen
Formand

Pia Lund Jeppesen

Susanne Kure

Mia Linda Møller

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres.

Hellerup, den 6. marts 2024

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Per Rolf Larssen
statsautoriseret revisor
mne24822

Stefan Vastrup
statsautoriseret revisor
mne32126

Balance

PASSIVER

Alle beløb i tusind kr.

	Note	2023	2022
Aktiekapital	16	63.000	83.000
Overkurs ved emission	17	225.000	305.000
Overført overskud eller underskud	18	571.623	525.144
EGENKAPITAL, I ALT		859.623	913.144
Overskudskapital		9.390	10.304
Ansvarlig lånekapital	19	0	65.000
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL I ALT		9.390	75.304
Præmiehensættelser		19	12
Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter	20	888.584	886.280
Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	21	184.158	197.043
Livsforsikringshensættelser, i alt		1.072.741	1.083.323
Fortjenstmargen, gennemsnitsrenteprodukter		2.173	2.460
Erstatningshensættelser		10.104	10.611
Risikomargen på skadesforsikringskontrakter		3.550	2.222
HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT		1.088.588	1.098.629
Aktuelle skatteforpligtelser		4.877	1.936
Anden gæld		20.692	62.440
GÆLD, I ALT		25.960	64.375
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER		2.577	2.712
PASSIVER, I ALT		1.986.138	2.154.164
Anvendt regnskabspraksis	1		
Femårsoversigt over hoved- og nøgletal	2		
Eventualforpligtelser	22		
Nærtstående parter m.v.	23		
Risikoplysninger	24		
Specifikation af aktiver og disses afkast	25		

Egenkapital og Kapitalgrundlag

Alle beløb i tusind kr.

Egenkapital	2023	2022
Egenkapital pr. 1. januar	913.144	962.136
Kapitalnedsættelse	-100.000	0
Overført fra disponering af årets resultat	46.479	-48.993
Anden totalindkomst	0	0
Egenkapital, i alt	859.623	913.144

Kapitalgrundlag	2023	2022
Egenkapital	859.623	913.144
Overskudskapital	9.390	10.304
Ansvarlig lånekapital	0	65.000
Forskel mellem solvensmæssig og regnskabsmæssige hensættelser	-57.066	-52.600
Kapitalgrundlag til dækning af solvenskapitalkrav i alt	811.947	935.847

Generelle principper for indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige fordele vil tilfalde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsen kan måles pålideligt.

I resultatopgørelsen indregnes alle indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Ved første indregning måles finansielle instrumenter til dagsværdi. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regskabspost nedenfor.

Generelt om regnskabsmæssige skøn samt usikkerhed ved indregning og måling

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser opgøres på baggrund af metoder og antagelser, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige og realistiske.

Som følge af skønneses natur kan de anvendte forudsætninger vise sig at være ufuldstændige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Herunder vil andre kunne komme frem til andre skøn.

De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med opgørelse af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsregnskabet, er de samme som ved udarbejdelsen af årsregnskabet året før. De områder, der især er forbundet med skøn, er forpligtelser vedrørende livsforsikringshensættelser.

Måling af livsforsikringshensættelser

Fastlæggelse af den regnskabsmæssige værdi af livsforsikringshensættelserne er forbundet med skøn, der især knytter sig til diskonteringsrentekurven og forudsætningerne om dødelighed, invaliditet, genkøb, fripolice og omkostninger. Aktuelle bedste skøn for forudsætningerne er fastsat ved inddragelse af erfaringer fra pensionskasserne i ejer kredsen samt eksterne data fra Finanstilsynet og Danmarks statistik.

Dagsværdi af investeringsaktiver og finansielle forpligtelser

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser er indregnet til dagsværdi eller amortiseret kostpris.

Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv eller skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på målingstidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra følgende hierarki:

Niveau 1 - noterede priser:

Noterede priser (ikke justeret) på regulerede handelspladser i aktive markeder for identiske aktiver, f.eks. børsnoterede aktier.

Niveau 2 – Andre observerbare input end noterede priser for aktivet:

For finansielle investeringsaktiver hvor værdiansættelserne bygger på accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare markededata, er der kun i begrænset omfang væsentlig skøn forbundet med værdiansættelsen, det gælder f.eks. obligationer der er mindre likvide som værdiansættes til dagsværdi ud fra modellerede markedspriser, gennemsnitspriser mv. på markedet.

Niveau 3 – Ikke observerbare input

For finansielle investeringsaktiver, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markededata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Det gælder bl.a. for investeringer i investeringsejendomme, kapitalinteresser i tilknyttede og associerede virksomheder med investeringer i

ejendomme eller direkte infrastruktur som f.eks. vindmøller og solenergi, samt for investeringer i uoterede aktier, fonde og lån m.m.

PKA+ afkast og risikoeksponering fremkommer hovedsageligt via afledte finansielle instrumenter, som bliver opgjort og afregnet ultimo hver måned. Værdien af disse på balancedag vil typisk være 0. De underliggende eksponeringer i de finansielle instrumenter er til dels baseret på aktiver fra dagsværdihierarkiets niveau 2 og 3.

Note 12, indeholder en opdeling af investeringsaktiver og finansielle forpligtelser efter dagsværdihierarkiet niveau 1-3.

Resultatopgørelsen

Bruttopræmier

Bruttopræmier omfatter betalte præmier i året.

Investeringsafkast

Indtægter fra tilknyttede virksomheder indeholder selskabets andel af den tilknyttede virksomheds driftsresultater efter skat.

Renter og udbytter med videre indeholder regnskabsårets indtjente renter og modtagne udbytter m.v.

Kursregulering indeholder realiserede og urealiserede gevinster på investeringsaktiver.

Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat indregnes i resultatopgørelsen med et beløb, der er beregnet på grundlag af kundernes andel af regnskabsårets PAL-pligtige afkast.

Udbetalte ydelser

Pensionsydelse omfatter ekspederede og udbetalte pensioner.

Administration

Selskabet betaler et årligt fast beløb (tarif) pr. police til PKA A/S for de aftalte administrative ydelser, hvori indgår lønninger og vederlag til direktion og bestyrelse samt omkostninger til revision.

Selskabet betaler herudover en fast promillesats af formuens dagsværdi for porteføljepleje.

Tarif og promillesats er fastsat på markedsbaserede vilkår.

Omkostninger ved værdipapiradministration er indregnet som administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed.

Overført investeringsafkast

Overført investeringsafkast er beregnet på grundlag af egenkapitalens andel af det realiserede resultat og indregnes i posten Egenkapitalens investeringsafkast.

Resultat af syge- og ulykkesforsikring

Resultatet af syge- og ulykkesforsikring er opgjort efter reglerne for skadeforsikringer. Specifikation af resultatet fremgår af note 8.

Selskabsskat

Ved fordeling af den samlede indkomstskat anvendes den fuldstændige fordelingsmetode, hvorefter en virksomhed med overskud godskrives en virksomhed med underskud for den beregnede skattefordel af udnyttelse af underskuddet.

Der indregnes skat af årets resultat korrigeret for ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede omkostninger. Skatten indregnes som mellemværende i sambeskatning (tilgodehavende eller skyldig) og udskudt selskabsskat (skatteaktiv eller skaffeforpligtelse) i balancen.

Tillæg eller godtgørelser i forbindelse med skattens betaling betragtes som finansielle poster og indgår ikke i den beregnede selskabsskat.

Balancen

Aktiver

Investeringsforeningsandele

Investeringsforeningsandele måles til dagsværdi baseret på børsnoterede lukkekurser på balancedagen, eller anden tilsvarende kurs.

Obligationer

Fastforrentede obligationer, konvertible obligationer og indeksobligationer med tillæg af indeksreguleringer måles til dagsværdi baseret på børsnoterede lukkekurser på balancedagen. Dagsværdien af udtrukne obligationer baseres på obligationernes nutidsværdi, der tilnærmelsesvis udgør obligationernes nominelle værdi.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi. Instrumenter med positiv dagsværdi indregnes som aktiver under Afledte finansielle instrumenter og instrumenter med negativ dagsværdi indregnes under Gæld vedrørende afledte finansielle instrumenter

Tilgodehavender

Tilgodehavender optages til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning for forventede tab.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af selskabets andel af indestående driftslikviditet i pengeinstitutter. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter tilgodehavende renter samt afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Passiver

Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter

Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter opgøres af selskabets ansvarshavende aktuar.

Livsforsikringshensættelserne består af elementerne Garanterede ydelser, Individuelt bonuspotentiale, Kollektiv bonuspotentiale og Risikomargen.

Livsforsikringshensættelsernes element Garanterede ydelser opgøres ved, for hver forsikring, at opgøre markedsværdien af de forventede garanterede betalingsstrømme. Markedsværdien beregnes ved at diskontere de enkelte betalinger med den af den europæiske tilsynsmyndighed EIOPA opgjorte rente med VA-tillæg, reduceret med pensionsafkastskat. Garanterede ydelser indeholder et skønnet beløb til dækning af fremtidige forsikringsydelser, som stammer fra forsikringsbegivenheder indtruffet i regnskabsåret, men som endnu ikke var anmeldt på balancedagen.

Individuelt bonuspotentiale indeholder værdien af forpligtelser til at yde bonus på baggrund af det enkelte bonusberettigede forsikringsdepot.

Kollektivt bonuspotentiale indeholder forsikringsbestandens andel af realiserede resultater, som er hensat kollektivt til de bonusberettigede forsikringer. Beløbet er endnu ikke tilskrevet den enkelte kunde.

Risikomargen indeholder det beløb, som selskabet forventeligt vil skulle betale en anden forsikringsvirksomhed for, at denne vil overtage risikoen for at afvikle bestanden. Risikomargen indhentes så vidt muligt i forsikringernes individuelle eller kollektive bonuspotentiale – eller subsidiært kapitalgrundlaget.

I forudsætninger om bedste skøn er det ikke muligt at drage konklusioner om hyppigheden af invaliditet på baggrund af selskabets egne observationer. Derfor inddrages erfaringerne fra ejerkredsens pensionskasser i fastsættelsen af aktuelle bedste skøn.

I dødelighedsforudsætningerne er desuden indregnet Finanstilsynets benchmark for forventede levetidsforbedringer.

Diskonteringsrentekurven er den forudsætning, der har størst effekt på måling af hensættelserne.

Markedsrente

Livsforsikringshensættelser til markedsrente produkter opgøres til dagsværdi svarende til værdien af de aktiver, der er knyttet til forsikringerne med fradrag af fortjenstmargen.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen angiver nutidsværdien af selskabets endnu ikke indtjente fortjeneste på forsikringerne, som forventes indregnet i resultatopgørelsen med tiden. Fortjenstmargen udskilles af livsforsikringshensættelserne.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelserne vedrører syge- og ulykkesforsikringer og opgøres efter den forenklede metode i regnskabsbekendtgørelsen. Der hensættes til den del af præmien, der vedrører risikoperioden, som forløber efter balancedagen.

Endvidere indregnes også skøn over omkostninger til tabsgivende syge- og ulykkesforsikringsforsikringsbegivenheder, som indtræffer efter balancedagen under hensyntagen til de gældende kontraktgrænser.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelser udgøres af hensættelser til løbende ydelser i syge- og ulykkesforsikring.

Erstatningshensættelsen omfatter forfaldne endnu ikke udbetalte forsikringsydelser inkl. bonus, samt et skøn over forventede udbetalinger vedrørende forsikringsbegivenheder indtruffet i regnskabsåret eller tidligere.

I erstatningshensættelserne indgår hensættelser til indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader (IBNR).

Erstatningshensættelserne er opgjort til nutidsværdien af de forventede fremtidige udbetalinger inklusive omkostninger.

Øvrige poster i passiverne

Gæld måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Nøgletal

Nøgletal udarbejdes efter reglerne i Finanstilsynets Regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber.

Note 3			
Bruttopræmier		2023	2022
Direkte forsikring			
Præmier		27.669	33.314
Indskud		20.521	24.399
Gruppelivspræmie		1.006	1.205
Bruttopræmier i alt		49.196	58.918
Samtlige bruttopræmier er direkte forsikring.			
Forsikringskontrakter			
Gruppelivsforsikrede		1.006	1.205
Individuelt tegnet		11.695	13.236
Tegnet i ansættelsesforhold		36.495	44.477
Bonusret			
Kontrakter med ret til bonus		17.539	20.407
Kontrakter uden ret til bonus		1.006	1.205
Kontrakter, markedsrente		30.652	37.306
Opgørelse af antal forsikrede			
Individuelt tegnet		2.279	2.415
Tegnet i ansættelsesforhold		6.470	6.652
Præmier fordelt på lande			
Danmark		48.814	58.502
Andre EU-lande		374	322
Øvrige lande		8	94
Note 4			
Kursreguleringer		2023	2022
Investeringsforeningsandele		1	-7
Obligationer		47.867	-28.125
Afledte finansielle instrumenter		100.289	-77.198
Likvide beholdninger		-274	233
Kursreguleringer, i alt		147.883	-105.097
Note 5			
Ændring i livsforsikringshensættelser,		2023	2022
Garanterede ydelser		11.478	129.992
Individuel bonuspotentiale		20.984	-80.466
Risikomargen		644	4.032
Kollektiv bonuspotentiale		-35.410	22.718
Ændring i livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter		-2.304	76.277

Note 6
Ændring i livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Hensættelser markedsrente	12.868	-5.550
Risikomargen	17	-29
Ændring i livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	<u>12.885</u>	<u>-5.580</u>

Note 7
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.

Selskabets administration varetages af PKA A/S.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Honorar til bestyrelsen		
Honorar udbetalt til arbejdsgiver	60	58
Honorar udbetalt til bestyrelsesmedlemmer	375	483
Samlet honorar til bestyrelsen	<u>435</u>	<u>542</u>

Løn

Der er ingen ansatte i PKA+ Pension ud over direktionen, de fire områdedirektører og de fire nøglefunktioner under Solvens II.

Direktionen og de fire områdedirektører er delvis aflønnet af PKA+ Pension.

De fire nøglefunktioner er ikke aflønnet af selskabet.

Vederlag til direktion og bestyrelse er i henhold til lønpolitikken udelukkende baseret på fast løn.

Det samlede vederlag til bestyrelse og direktion er tilgængeligt på www.pka.dk.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Lønninger		
Lønninger	296,6	272,3
Pensionsbidrag	58,2	55,5
Lønsumsafgift m.m.	54,3	50,1
Samlede lønninger	<u>409,0</u>	<u>377,9</u>

Det gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i 2023 er 0,1 mod 0,1 i 2022.

Revisor

Revisors arbejde sker i stort omfang fælles for de af PKA A/S administrerede pensionskasser.

I administrationsomkostninger indgår revisionshonorar inkl. moms med:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Revisor		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	131	124
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	138	167
Samlede revisoromkostninger	<u>269</u>	<u>291</u>

Lovpligtig revision af årsregnskabet dækker over honorar til både PricewaterhouseCoopers og Deloitte.

Note 9

Skat

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Årets selskabsskat	5.600	0
Regulering af udskudt selskabsskat	9.342	-13.229
Regulering af selskabsskat tidligere år	0	356

Skat, i alt

<u>14.942</u>	<u>-12.873</u>
----------------------	-----------------------

Selskabsskat kan forklares således:

Beregnet skat af årets resultat	15.478	-13.610
Skatteeffekt af:		
Ikke skattepligtige omkostninger/indtægter	823	437
Ændring af skatteprocent	-1.359	0
Regulering af skat vedrørende tidligere år	0	356

I alt

<u>14.942</u>	<u>-12.817</u>
----------------------	-----------------------

Note 10

Realiseret resultat

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Realiseret resultat, i alt	132.160	-91.530

som er fordelt til:

Tilskrivning af bonus og betaling fra egenkapital før PAL	15.252	5.040
Merrente vedrørende markedsrente	4.258	-5.850
Pensionsafkastskat	8.841	-7.309
Henlagt til kollektivt bonuspotentiale	34.550	-21.479
Overført til overskudskapital før pensionsafkastskat	777	-624
Pensionsafkastskat af afkast på overskudskapital	-124	76
Overført til egenkapital før selskabsskat	68.547	-61.329
Anvendt individuel bonuspotentiale	60	-56

Fordelt, i alt

<u>132.160</u>	<u>-91.530</u>
-----------------------	-----------------------

Principperne for deling af det realiserede resultat samt beregning af risikotillæg er beskrevet i anvendt regnskabspraksis.

Note 18
Overført overskud

	2023	2022
Overført overskud primo	525.144	574.136
Overført fra disponering af årets resultat	46.479	-48.993
Overført overskud i alt	571.623	525.144

Note 19
Ansvarlig lånekapital

Renten af ansvarlig lån indgår i 2023 med en omkostning på 1.189 t. kr. mod en omkostning på 1.492 t. kr. i 2022.

Følgende virksomheder her indskudt ansvarlig lånekapital, som oversiger 10% af den samlede lånekapital:

	2023	2022
Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægesekretærer	0	31.980
Pensionskassen for Sundhedsfaglige	0	13.650
Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpædagoger og Kontorpersonale	0	19.370
Ansvarlig lånekapital i alt	0	65.000

Lånet er et uamortiseret lån i danske kroner, og forrentes med en rentesats svarende til den 5-årige danske swaprente med et risikotillæg på 2%. Lånet afdrages ikke, og kan ikke kræves tilbagebetalt på kreditors initiativ eller uden Finanstilsynets godkendelse.

Note 20
Livsforsikringshensættelser

	2023	2022
Livsforsikringshensættelser primo	886.280	962.557
Fortjenstmargen primo	0	0
Anvendt individuel bonuspotentiale	60	4
Pensionsmæssige hensættelser i alt primo	886.340	962.561
Kollektiv bonuspotentiale primo	-88.538	-111.257
Akkumuleret værdiregulering primo	-3.385	-32.576
Retrospektive hensættelser primo	794.417	818.728
Bruttopræmier	18.545	21.611
Rentetilskrivning	24.646	15.720
Forsikringsydelse	-70.613	-55.773
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-6.019	-6.605
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-1.180	-680
Andet	-733	1.416
Retrospektive hensættelser ultimo	759.062	794.417
Akkumuleret værdiregulering ultimo	5.574	3.385
Kollektiv bonuspotentiale ultimo	123.949	88.538
Pensionsmæssige hensættelser i alt ultimo	888.584	886.340
Anvendt individuel bonuspotentiale	0	-60
Fortjenstmargen ultimo	0	0
Livsforsikringshensættelser i alt	888.584	886.280

Note 21
Livsforsikringshensættelser, markedsrente

	2023	2022
Livsforsikringshensættelser primo	197.043	191.463
Fortjenstmargen primo	2.460	2.246
Retrospektive hensættelser primo	199.503	193.709
Bruttopræmier	30.652	37.306
Rentetilskrivning	15.478	-12.193
Merrente	4.258	-5.850
Ændring i PAL-aktiv	775	-775
Forsikringsydelse	-65.403	-12.448
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-1.534	-1.101
Andet	16	1.557
Overført til/fra egenkapital	944	550
Overført til/fra medlemskapital	1.642	-1.252
Retrospektive hensættelser ultimo	186.331	199.503
Fortjenstmargen ultimo	-2.173	-2.460
	184.158	197.043

Livsforsikringshensættelser, markedsrente i alt
Markedsrente opgjort pr. investeringsprofil:

		2023	2022	2023	2022	2023	2022
		Procent af gennemsnitlig hensættelser	Procent af gennemsnitlig hensættelser	Afkast i procent (før PAL)	Afkast i procent (før PAL)	Risiko	Risiko
PKAekstra	År til pension						
	30 år	0,2%	2,0%	16,1%	-8,2%	3,3	3,5
	15 år	4,2%	7,9%	6,4%	-6,6%	3,3	3,5
	5 år	5,6%	2,2%	6,8%	-5,7%	2,0	3,3
	5 år efter	0,2%	-	0,0%	-	1,0	-
	Ikke livscyklus	-	-	-	-	-	-
PKAbalance	År til pension						
	30 år	1,7%	3,2%	10,2%	-6,1%	3,3	3,3
	15 år	2,2%	1,3%	7,4%	-5,4%	3,3	3,3
	5 år	0,5%	1,0%	7,9%	-5,5%	2,0	2,0
	5 år efter	0,0%	0,0%	1,9%	-3,6%	2,0	2,0
	Ikke livscyklus	-	-	-	-	-	-
PKAsolid	År til pension						
	30 år	-	-	-	-	-	-
	15 år	-	0,1%	-	0,0%	-	2,0
	5 år	-0,2%	15,9%	0,0%	-6,4%	2,0	2,0
	5 år efter	-	-	-	-	-	-
	Ikke livscyklus	-	-	-	-	-	-

Fordeling af fortjenstmargen på relevante bestande

	2023	2022
Markedsrente Solid	15	22
Markedsrente Balance	1.829	1.568
Markedsrente Ekstra	329	870
Alle Rentegrupper	2.173	2.460

Note 22

Eventualforpligtelser

Til sikkerhed for forsikredes hensættelser er registreret følgende aktiver

	Selskabet	
	2023	2022
Obligationer	1.112.758	1.215.061
Indlån i kreditinstitutter	60.295	0
Tilgodehavende renter	473	833
Til sikkerhed for hensættelser i alt	1.173.526	1.215.894

Øvrigt

Selskabet har ikke påtaget sig pensions-, kautions-, garanti- eller andre forpligtelser, udover hvad der fremgår af årsrapporten.

Note 23

Nærtstående parter m.v.

Følgende virksomheder ejer aktier i selskabet:

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer, Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup, andel 49,2%

Pensionskassen for Sundhedsfaglige, Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup, andel 21,0%

Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpædagoger og Kontorpersonale, Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup, andel 29,8%

Selskabet har en aftale om Total Return Swap med ovenstående ejere af selskabet. Aftalen er indgået på markedsmæssige vilkår.

Der har ikke været andre transaktioner med bestyrelsen og direktionen end vederlag jf. Note 7

Pensionskassernes Administration A/S varetager administrative opgaver for Selskabet. Der er indgået administrationsaftale og ydelserne afregnes på markedsbaserede vilkår. De administrative opgaver omfatter pensionsadministration, formueforvaltning.

Note 24

Risikooplysninger

Der knytter sig en række risici til PKA+Pensions forretningsmodel.

Bestyrelsen har i forbindelse med arbejdet med risiko og solvens identificeret de væsentligste risici, der knytter sig til forretningsmodellen:

- Markedsrisiko
- Outsourcing
- Cyperrisiko

Markedsrisiko er PKA+' største risiko. Markedsrisiko er risikoen for, at selskabets aktiver, fx obligationer, aktier, ejendomme og alternativer taber værdi som følge af udsving på kapitalmarkederne. Markedsrisiko findes også ved opgørelsen af hensættelserne på gennemsnitsrenteprodukter til markedsværdi, da disse er rentefølsomme. Det betyder, at hensættelserne skifter værdi, når markedsrenterne ændrer sig, og det kan blive nødvendigt at hensætte mere, hvis renten falder. Aktierisiko og renterisiko er de største markedsrisici for PKA+. Bestyrelsen har som nævnt fastsat risikorammer for de forskellige aktivklasser. Risiciene kvantificeres og afdækkes med kapital i risikomodellerne.

Note 24 fortsat

Outsourcing er et centralt element i PKA+'s operating model, og selskabet anvender i høj grad outsourcing til at opnå stordriftsfordele og effektiviseringer. Det giver anledning til særlige risici, som stiller krav til aftalegrundlag, rapportering, kontrol og opfølgning. PKA+ afdækker outsourcingrisiko med effektive samarbejdsaftaler, hvor niveauet for service, leverancer og rapportering er tydeligt fastlagt. Kontrol og opfølgning sikrer, at opgaverne bliver løst i overensstemmelse med de indgåede aftaler. Dette er fastlagt i politik, retningslinjer og forretningsgange.

Cyberisiko udgør en væsentlig operationel risiko, som PKA+ har et stigende fokus på. Selskabet har fastlagt sin risikoappetit på IT-sikkerhedsområdet og afdækker cyberrisikoen ved at stille krav især til den primære IT-leverandør Forca baseret på en risikovurdering samt en sårbarheds- og konsekvensanalyse. Forca har etableret en række sikkerhedsværn, der beskytter PKA+ mod cybertrusler, herunder overvågning af netværk for at forhindre hackere, udvidet fysisk sikkerhed så kun godkendte PC'er har adgang i fysiske netværksporte samt rettighedsstyring. Bestyrelsen har fastsat grænser for genetableringsfristerne på kritiske systemer.

Note 25

Specifikation af aktiver og disses afkast

	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i % p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	0	0	0,0
Unoterede kapitalandele	0	0	0,0
Kapitalandele i alt	0	0	0,0
Stats- og realkreditobligationer	1.897.267	1.716.365	3,0
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	0	1	243,2
Obligationer og udlån i alt	1.897.267	1.716.366	3,0
Dattervirksomheder	0	0	0,0
Øvrige investeringsaktiver	26.814	20.973	0,4
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	4.193	-161	

Afkast i % er tidsvægtet på baggrund af afkastet på dagsbasis.

Supplerende beretning

Ifølge disclosure-forordningens delegerede retsakt skal selskabet for hvert produkt gøre status for, hvordan de miljømæssige og/eller sociale karakteristika er blevet fremmet.

Det skal ske ved at udfylde et skema fra EU. Det er i lighed med sidste år vedlagt som en supplerende beretning. Det skal bemærkes, at data generelt er en udfordring og vil være det en rum tid endnu. Derfor er de data vi offentliggør behæftet med usikkerhed og offentliggøres efter bedste evne. Opgørelsesmetoderne udvikles også løbende for at få et så retvisende billede som muligt. Det vil indebære, at tallene i den supplerende beretning kan ændres de kommende år, i takt med at datakvaliteten og opgørelsesmetoderne forbedres.

Model for periodisk offentliggørelse af oplysninger om finansielle produkter, jf. artikel 8, stk. 1, 2 og 2a, i forordning (EU) 2019/2088 og artikel 6, stk. 1, i forordning (EU) 2020/852

Produktnavn: PKA+Pension forsikringselskab A/S – gennemsnitsrente

Identifikator for juridiske enheder: GQICXFOA2M6OHY8DHO62

Miljømæssige og/eller sociale karakteristika

Havde dette finansielle produkt et bæredygtigt investeringsmål?

Ja

Det foretog **bæredygtige investeringer med et miljømål:**

___%

i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

Det foretog **bæredygtige investeringer med et socialt mål:**

___%

Nej

Det **fremmede miljømæssige/sociale (M/S) karakteristika** og

selv om det ikke havde en bæredygtig investering som mål, havde det en andel af bæredygtige investeringer på 8 %

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et socialt mål

Det fremmede M/S-karakteristika, men **foretog ikke nogen bæredygtige investeringer**

Ved »bæredygtig investering«

forstås en investering i en økonomisk aktivitet, der bidrager til et miljømæssigt eller socialt mål, forudsat at investeringen ikke i væsentlig grad skader miljømæssige eller sociale mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis.

EU-klassificeringssystemet

er et klassificeringssystem, der er fastsat i forordning (EU) 2020/852, og som opstiller en liste over **miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter**.

I nævnte forordning er der ikke fastsat en liste over socialt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Bæredygtige investeringer med et miljømål kan være i overensstemmelse med klassificeringssystemet eller ej.

I hvilket omfang blev de miljømæssige og/eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt, opfyldt?

PKA ønsker at fremme klima-, miljømæssige og/eller sociale karakteristika i investeringerne.

Det gør selskabet med følgende tiltag, dog med et mål for investeringer, der fremmer sociale forhold, gældende for PKA-samarbejdet som helhed:

- Målsætning om at have investeringer som primært bidrager til nedbringelse af CO₂ på 15 % af formuen i 2025 og 20 % i 2030 (klimarelaterede investeringer). Investeringer i klimarelaterede projekter er bl.a. vindmølle- og solcelleparker, green bonds og ejendomme med fokus på energieffektivitet herunder materialevalg.
- Målsætning om at have investeringer til fremme af sociale forhold på 10 mia. kr. i 2025, med fokus på investeringer i sociale impact fonde og i sociale ejendomme – herunder at understøtte stærke sociale fællesskaber for både de ældre og unge. Derudover er det obligationer udstedt af Verdensbanken, som bl.a. har fokus på at understøtte sundhedssystemer i udviklingslande.

Bæredygtighedsindikatorer

måler, hvordan de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt, opnås.

- Målsætning om at have en CO₂-neutral portefølje i 2050, med delmål for reduktion i CO₂-aftrykket på 29 % i 2025 og 50 % i 2030, for udvalgte aktivklasser jf. nedenfor.
- ESG-ratingen på de børsnoterede aktieinvesteringer skal være ca. 15 % bedre end benchmark for den børsnoterede aktieportefølje (en sammenlignelig gruppe af aktier på markedet). ESG står for "environmental, social and governance", dvs. miljø-, sociale og ledelsesmæssige forhold. Jo højere ESG-rating, jo mere bæredygtig investering.
- For ejendomsinvesteringer stiller PKA høje krav til bæredygtighed og energiforbedringer i form af certificeringer som Svanemærket og DGNB-certificering i opførelsen af nye ejendomme. Ejendomsentreprenører, der samarbejdes med, forpligter sig til at overholde Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) konvention nr. 94 om arbejdstagerforhold og ligeledes sikre, at deres underleverandører lever op til samme krav.
- For infrastrukturprojekter har PKA en generel målsætning om, at projekterne skal være vurderet i henhold til GRESB, der er et globalt ESG-gennemsnit for bl.a. infrastruktur (herunder vindmøller og solceller).
- Endelig bakker PKA op om Paris-aftalens mål om at begrænse den globale opvarmning, og PKA er tilsluttet to initiativer for klimaneutralitet: IIGCC's Paris Aligned Investor Initiative og det FN-støttede Net Zero Asset Owner Alliance, der begge har udviklet rammeværk til at hjælpe PKA med at blive CO₂neutrale på porteføljeniveau senest i 2050.

Målene er beskrevet i afsnit "...og sammenlignet med tidligere perioder".

PKA har herudover fastlagt kriterier for eksklusion af investeringer. Det er beskrevet i afsnit "Hvordan tog dette finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer".

● **Hvordan klarede bæredygtighedsindikatorerne sig?**

Hovedparten af selskabets eksponering kommer fra en Total Return Swap aftale, der afspejler investeringsstrategien hos ejerne af selskabet. Derfor er bidrag til målsætningerne opgjort ud fra selskabets eksponering til investeringerne foretaget i PKA-samarbejdet.

Status på målsætningerne er som følger:

Målsætning: Klimarelaterede investeringer på 15 % af formuen.

Status: Bidrag på 263 mio. kr. svarende til 14,8 % af formuen, imod et bidrag på 245 mio. kr. svarende til 13,9 % af formuen i 2022.

Målsætning: Investeringer, der fremmer sociale forhold, på 10 mia. kr. for alle pensionskasserne og PKA+ i PKA-samarbejdet

Status: Bidrag på 30 mio. kr., imod 40 mio. kr. i 2022. For PKA-samarbejdet som helhed udgør investeringerne 4,5 mia. kr. i 2023, imod et samlet bidrag på 6 mia. kr. i 2022. Størstedelen af faldet kan henføres til salg af sociale obligationer, idet der ikke er identificeret nye mulige investeringer med tilfredsstillende afkastforventninger.

Målsætning: CO₂-neutral portefølje i 2050, med delmålsætning om en reduktion af CO₂-aftrykket på 29 % i 2025 for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme. I 2030 er delmålsætningen en reduktion af CO₂-aftrykket på 50% for børsnoterede aktier og obligationer, derivater, ejendomme og infrastruktur.

Status: CO₂-udledningen udgjorde 6 tusind tons CO₂ (scope 1 og 2)¹ ultimo 2023. CO₂-aftrykket er ultimo 2023 reduceret med 62 % siden 2019 (scope 1 og 2), imod en reduktion på 50 % i 2022.

CO₂-udledningen udgjorde 61 tusind tons CO₂ (scope 1, 2 og 3)² ultimo 2023. CO₂-aftrykket er ultimo 2023 øget med 35,7 % siden 2019 (scope 1, 2 og 3), imod en forøgelse på 36,4 % i 2022.

Målsætning: ESG-rating på den børsnoterede aktieportefølje skal være 15 % bedre end benchmark.

Status: ESG-rating 10,7 % bedre end benchmark. Sidste år var ESG-rating 12,7 % bedre end benchmark.

PKA udgav den første periodiske rapportering i 2022. Udviklingen i målsætningerne er kommenteret nedenfor.

I afsnittet ”Hvilke foranstaltninger er der truffet for at opfylde de miljømæssige og/eller sociale karakteristika i referenceperioden” har redegøres forarbejdet med eksklusioner af visse selskaber samt PKA’s tiltag inden for aktivt ejerskab.

● **...og sammenlignet med tidligere perioder?**

PKA’s mål om at foretage klimarelaterede investeringer er samlet set uændret i forhold til sidste år. PKA definerer overordnet klimarelaterede investeringer og investeringer, der fremmer sociale forhold, med udgangspunkt i særligt Verdensmålene. For de klimarelaterede investeringer er det Verdensmål 7, der bl.a. inkluderer vedvarende energi, energieffektivisering, vind- og solenergi, biomasse og energieffektivisering i bygninger.

I 2022 havde PKA ikke data til at vurdere, om investeringerne var bæredygtige i overensstemmelse med taksonomiforordningen eller SFDR.

I 2023 har PKA gennemgået de klimarelaterede investeringer og fastlagt investeringer omfattet af taksonomiforordningen, lige som PKA har fastlagt definitioner for bæredygtige investeringer efter SFDR’s artikel 2.17.

I det følgende er redegjort formålene om klimarelaterede investeringer og det er beskrevet, hvordan PKA har vurderet alignment med taksonomiforordningen henholdsvis SFDR.

Mål: Klimarelaterede investeringer

Børsnoterede investeringer

For den børsnoterede portefølje er de klimarelaterede mål relateret til at nedbringe CO₂-aftrykket og foretage klimarelaterede investeringer.

For de børsnoterede værdipapirer og derivater benyttes data fra ISS, for at konstatere alignment med taksonomiforordningen.

¹ Scope 1 er direkte udledninger for kilder, som er kontrolleret og ejet af virksomheden. Scope 2 er indirekte udledninger, der knytter sig til virksomhedens brug af varme og strøm.

² Scope 1 er direkte udledninger for kilder, som er kontrolleret og ejet af virksomheden. Scope 2 er indirekte udledninger, der knytter sig til virksomhedens brug af varme og strøm.

PKA's vurdering af de børsnoterede værdipapirer og derivater i forhold til SFDR artikel 2.17 tager udgangspunkt i virksomheder, der bidrager til den grønne omstilling gennem produktion af vedvarende energi og/eller som vurderes at drage fordel af low-carbon produkter og services. Dette kan eksempelvis være elektriske køretøjer, solcelleproducenter, eller lignende. Der screenes for involvering i kul, kulforsyning eller olie og gas fremstilling. Derudover tages der højde for princippet om ingen væsentlig skade ved at screene for virksomhedens involvering med fossile brændstoffer, påvirkning af biodiversitets-sensitive områder, overskridelser af OECD og FN Global Compact principper eller manglende kontrol heraf, samt involvering med kontroversielle våben. PKA benytter data fra MSCI og ISS i screeningsprocessen.

Opfølgning på CO₂-aftrykket fremgår nedenfor.

Infrastruktur

PKA's infrastrukturinvesteringer omfatter hovedsageligt sol-, vindenergi- samt transportinvesteringer. Miljømålet for disse infrastrukturinvesteringer er bidrag til mitigering af klimaforandringer som defineret i EU Taksonomiforordningen.

Sammen med fund manager af investeringerne vurderes, at en del af porteføljen er aligned med taksonomiforordningen. Vurderingen er foretaget baseret på en gennemgang af de tekniske screeningkriterier, do-no-significant-harm og good governance, som fund manager har foretaget sammen med eksterne rådgivere.

Green bonds

PKA's investeringer i green bonds omfatter bl.a. stats- og realkreditobligationer udstedt som "green bonds". PKA's mål er at understøtte den grønne omstilling i samfundet generelt, i al væsentlighed inden for Europa.

PKA har vurderet, at investeringer i green bond-statsobligationer er udstedt efter frameworks, der er i overensstemmelse med kriterierne i SFDR om, at investeringerne skal fremme klimaforhold, ikke skal gøre væsentlig skade (do-no-significant-harm), og at principper for god selskabsledelse efterleveres. Der er lagt vægt på, at det fremgår af de offentliggjorte frameworks, hvordan disse områder håndteres.

Investeringer i green bond-realkreditobligationer vurderes ikke til at være aligned med taksonomiforordningen eller SFDR.

Ejendomme

PKA's ejendomsinvesteringer har fokus på energieffektivitet. For at imødegå klimaforandringer har selskabets bestyrelse vedtaget, at for nye investeringer i ejendomme og den eksisterende boligmasse skal forhold ud over de lovgivningsmæssige krav tænkes ind i projekterne, hvilket også fremgår af selskabets investeringsretningslinjer. Derfor har selskabet haft en målsætning om, at den gennemsnitlige energimærkning blev opgraderet fra klasse D i 2008 til klasse B i 2020 på hele porteføljen på ca. 1 mio. m² for hele PKA-samarbejdet. Dette mål er nu realiseret, og målet frem mod 2025 er, at selskabets ejendomme skal have et gennemsnit af energimærke mellem klasse A og B, hvilket svarer til en yderligere reduktion af ejendomsporteføljens CO₂-udledning på 50%.

2025-målet skal opnås ved bl.a. energirenovering af eksisterende ejendomme, produktion af vedvarende energi via solceller og vindturbiner, affaldshåndtering, udbredelse af

biodiversitet og der stræbes efter, at der etableres ladestandere til elbiler på 10% af porteføljens parkeringspladser. Det er også i tråd med ambitionen om at bidrage til opfyldelsen af Paris-aftalen.

Ejendomsporteføljen er vurderet ikke at være aligned med hverken taksonomiforordningen eller SFDR.

Private equity og kredit

Miljømål for Private Equity investeringerne går på, at virksomheden er involveret i produktionen af vedvarende energi.

PKA's miljømål for kreditinvesteringer går på investeringer indenfor vedvarende energi, herunder eksempelvis at yde kredit til investorer med solcelleinvesteringer for øje.

PKA's Private Equity- og kreditportefølje er vurderet til ikke at være aligned med hverken taksonomiforordningen eller SFDR artikel 2.17, da der ikke tages højde for do-no-significant-harm princippet.

Sammenfatning om målopfyldelse for klimarelaterede investeringer

PKA-samarbejdets klimarelaterede investeringer fordeler sig som følger, baseret på markedsværdier pr. 31.12.2023, sammenlignet med 2022:

mia. kr.	2022 Egne definitioner 2022	Q4 2023 Egne definitioner 2023	Q4 2023 Taxonomy aligned eller SFDR 2.17	Q4 2023 Taxonomy aligned
Infrastruktur	16,7	16,3	10,9	10,9
Ejendomme	7,2	5,8	0,0	0,0
Børsnoterede aktier	6,0	8,6	7,3	0,2
Direkte investeringer	0,0	0,3	0,0	0,0
Green bonds	5,0	8,4	5,4	0,0
Børsnoterede obligationer	0,2	0,3		
Private Equity	1,7	1,4	0,0	0,0
Kredit	0,3	0,8	0	0
TOTAL	37,1	41,9	23,6	11,1
Andel af nettoformue	12,6%	12,7%	7,1%	3,3%

PKA-samarbejdets samlede klimarelaterede investeringer udgør 42 mia. kr. imod 37 mia. kr. i 2022. Stigningen skyldes væsentligst øgede investeringer i green bonds og børsnoterede aktier. I forhold til den samlede portefølje udgør de klimarelaterede investeringer 12,7 % af investeringerne, imod 12,6 % i 2022. For selskabet udgør de klimarelaterede investeringer 263 mio. kr. svarende til 13,9 % i overensstemmelse med, at investeringsstrategien i al væsentlighed er den samme i hele PKA-samarbejdet.

PKA-samarbejdets samlede bæredygtige investeringer, som defineret i taksonomiforordningen og SFDR, udgør 23,6 mia. kr., svarende til 7 % af den samlede investeringsportefølje. For selskabet udgør de bæredygtige investeringer 144 mio. kr., svarende til 8 % af investeringsporteføljen.

Mål: Investeringer, der fremmer sociale forhold

Der pågår i EU-regi et arbejde med at fastlægge en social taksonomi. PKA har valgt at afvente dette arbejde og har ikke indarbejdet kriterier for do-no-significant-harm i PKA's definition af investeringer, der fremmer sociale forhold. PKA's investeringer, der fremmer sociale forhold, er således ikke aligned med SFDR.

I arbejdet med aktivt ejerskab i børsnoterede investeringer er der bl.a. fokus på arbejdstagerrettigheder. PKA går i dialog med selskaber for at sikre deres praksis på området, og når det findes det relevant ekskluderes selskaber.

Mål: CO₂-aftrykket

Når PKA rapporterer på CO₂-udledninger, rapporteres på de udledninger, som PKA er med til at finansiere gennem investeringer i virksomheder. En værdistigning i investeringsporteføljen vil derfor alt andet lige medføre en stigning i finansierede CO₂-udledninger.

De finansierede CO₂-udledninger vil også stige efterhånden som omfanget af rapporterede data forøges.

CO₂-aftrykket afspejler udledningerne pr. investeret million kr. Aftrykket afspejler således de finansierede CO₂-udledninger relativt til omfanget af investeringer.

PKA har følgende målsætninger for CO₂-aftrykket:

- Reduktion af CO₂-aftrykket på 29% i 2025 for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme i scope 1 og 2.
- Reduktion af CO₂-aftrykket på 50% i 2030 for børsnoterede aktier og obligationer, derivater, ejendomme og infrastruktur i scope 1, 2 og 3.
- En CO₂-neutral investeringsportefølje i 2050.

CO₂-udledningerne for scope 1 og 2 er faldet fra 6,8 tusind tons CO₂-ækvivalenter ultimo 2022 til 6 tusind tons ultimo 2023. Denne reduktion dækker over CO₂-udledningen fra børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomsinvesteringer.

Med et scope 1 og 2 aftryk på 6,5 tons CO₂ pr. investeret mio. kr. i 2023 mod 8,3 tons CO₂ pr. investeret mio. kr. året før, er investeringernes CO₂-aftryk reduceret med 12 %. I forhold til basisåret 2019 er CO₂-aftrykket 62 % lavere end de samme aktivklassers CO₂-aftryk. PKA har dermed opfyldt målsætningen for 2025 på at mindske aftrykket med 29 % for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme.

Enhed	2019	2020	2021	2022	2023
Tons CO ₂ , scope 1 og 2	869	651	568	6.882	6.035
CO ₂ aftryk (tons/mio. kr.)	16,8	11,8	6,7	8,3	6,5
Ændring i aftryk fra basisår	-	-30%	-60%	-50%	-62%
Tons CO ₂ , scope 1, 2 og 3	0			54.495	61.402
CO ₂ aftryk (tons/mio. kr.)	48,4			66,0	65,7
Ændring i aftryk fra basisår	-			36%	36%

Tallene for 2019-2021 for CO₂-udledningen for de børsnoterede aktier og erhvervsobligationers del af investeringerne er fra dataleverandøren MSCI. For 2022 og 2023 er data fra ISS. Der er derfor nogen usikkerhed knyttet til en sammenligning af data.

Samlet set afspejler det den kontinuerlige indsats for at foretage investeringer, der har fokus på at nedsætte CO₂-aftrykket, og udvikling vurderes tilfredsstillende.

Når udledningerne for scope 3 medtages er udledningerne steget med 13 % i forhold til sidste år, med et uændret CO₂-aftryk. Det er positivt, at aftrykket er stabilt, på trods af stigende udledninger. I forhold til basisåret 2019 er CO₂-aftrykket dog 36 % højere. Data for scope 3-udledninger er imidlertid fortsat begrænsede og behæftet med stor usikkerhed. I 2024 følges op på, hvordan målsætningen fra 2019 blev fastsat, i forhold til udviklingen i data og metoder til at fastlægge retvisende og relevante benchmarks for scope 3.

De vigtigste negative indvirkninger er investeringsbeslutningernes betydeligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i forbindelse med miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål, respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korruption og bekæmpelse af bestikkelse.

Mål: ESG-ratings for børsnoterede aktieinvesteringer

PKA's målsætning for ESG-ratings er, at ESG-rating af den børsnoterede aktieportefølje skal være 15 % højere end benchmark. ESG-rating af den børsnoterede aktieportefølje målt mod benchmark er reduceret fra at være 12,7 % bedre end benchmark til 10,7 % i 2023.

Mål: Ejendomsinvesteringer

PKA's mål med ejendomsinvesteringerne er at opnå øget energieffektivitet. I år måles det alene på omfanget af certificerede ejendomme.

For PKA-samarbejdet udgjorde energieffektive ejendomme sidste år 7 mia. kr. Heraf var 3 mia. kr. certificeret eller 13 % af det eksisterende byggeri. De certificerede ejendomme udgør 6 mia. kr. i 2023 eller 17,7 % af det eksisterende byggeri. For selskabet udgør andelen af certificerede ejendomme 27 % af ejendomseksponeringen.

Stigningen i certificerede ejendomme kan henføres til nye ejendomme og yderligere certificeringer, i overensstemmelse med målsætningen.

Mål: Paris-aftalen

PKA bakker fortsat op om Paris-aftalens mål om at begrænse den globale opvarmning, og er stadig tilsluttet IIGCC Paris Aligned Investor Initiative og det FN-støttede Net Zero Asset Owner Alliance.

Mål: Infrastruktur

PKA's infrastrukturinvesteringer er gennem samarbejdet med fund manageren AIP vurderet i henhold til GRESB, som foretager ESG performance vurderinger af aktivet.

● *Hvad var målene for de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis foretog, og hvordan bidrog de bæredygtige investeringer til sådanne mål?*

PKA's mål for klimarelaterede investeringer fremgår af afsnittet "... og sammenlignet med tidligere perioder" ovenfor. PKA har ikke mål for bæredygtige investeringer.

Hvordan skadede de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis foretog, ikke i væsentlig grad nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål?

PKA har identificeret bæredygtige investeringer efter henholdsvis EU-taksonomien og SFDR som beskrevet i afsnittet "... og sammenlignet med tidligere perioder" ovenfor.

Som beskrevet i afsnit "... sammenlignet med tidligere perioder" har gennemgangen af investeringerne pr. 31. december 2023 vist, at en del af infrastrukturporteføljen, den børsnoterede aktie- og obligationsportefølje og en del af beholdningen af green bonds opfylder henholdsvis EU taksonomiforordningen og SFDR. Beskrivelsen omfatter en vurdering af, hvordan investeringerne ikke i væsentlig grad skadede nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål.

Hvordan blev der taget hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

EU-klassificeringssystemet fastsætter et princip om ikke at gøre væsentlig skade, hvorved investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ikke i væsentlig grad bør skade målene i EU's klassificeringssystem, og der specifikke EU-kriterier.

Principper om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Andre bæredygtige investeringer må heller ikke i væsentlig grad skade miljømæssige eller sociale mål.

I due diligence-processen stilles så vidt muligt krav til, at fund managers m.v. skal levere data for "principal adverse impact" (også kaldet PAI-indikatorerne). En væsentlig del af PKA's investeringer er i unoterede aktiver i en del forskellige lande, og også lande uden for EU, som ikke er underlagt EU-lovgivningen. Det medfører begrænset PAI-data for den samlede portefølje.

PKA rapporterede for første gang på PAI-indikatorerne i juni 2023, og til juni 2024 offentliggøres en opdateret rapportering.

I afsnittet "Hvordan tog dette finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer" beskrives, hvordan PKA samarbejder med EOS Hermes om udmøntningen af det aktive ejerskab, og kriterierne for, hvornår selskaber ekskluderes.

Var de bæredygtige investeringer i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder?

I due diligence-processen stilles krav både for egne investeringer og fondsinvesteringer til, at fund managers sikrer, at OECD's retningslinjer for

multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder følges. PKA eller fund managers har i 2023 ikke konstateret overtrædelser af ovennævnte retningslinjer for investeringerne. PKA foretager screeninger af den børsnoterede portefølje for at sikre, at virksomhederne overholder PKA's politik for ansvarlige investeringer.

Hvordan tog dette finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

PKA's produkter tager hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer.

PKA ønsker at være en ansvarlig investor og integrere bæredygtighedshensyn i alle investeringsbeslutninger. Det betyder, at PKA blandt andet ser på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold, herunder forhold vedrørende respekt for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse i relation til de enkelte investeringer. PKA investerer ikke i kontroversielle våben, som strider imod internationale konventioner, og ikke i selskaber, der producerer tobaksprodukter.

PKA investerer ikke i kulmineselskaber eller oliesandselskaber, som vurderes ikke er omstillingsparate – dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter. Der investeres ikke i kulforsyningselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter.

Desuden udøver PKA aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivelse, eksklusion fra investeringsuniverset, samarbejde med andre aktionærer samt rapportering. Det kan medføre, at et selskab ekskluderes fra PKA's investeringsunivers.

Hvad var dette finansielle produkts største investeringer?

Hovedparten af selskabets eksponering kommer fra en Total Return Swap aftale, der afspejler investeringsstrategien hos ejerne af selskabet.

Fordelingen af investeringerne på de 15 største investeringer omfatter alle produktets investeringer både noterede og unoterede. Placeringen på sektor og land afspejler placeringen af fonden/foreningen, som der er investeret i, da der ikke er foretaget gennemlysning. Det fremgår således ikke, hvordan fondens investeringer er fordelt på virksomheder.

Største investeringer	Sektor	% aktiver	Land
Statsobligationer, DM	Offentlig forvaltning mv.	15,1%	Flere
Private Equity investeringsfonde	Investeringsforeninger mv.	8,4%	Flere
Passive Indeks globale aktier	Investeringsforeninger mv.	8,0%	Flere
Developed Markets TRS	Investeringsforeninger mv.	4,8%	Flere
Boligejendomme	Fast ejendom	4,4%	Danmark
Global Value Aktie investeringsfond	Investeringsforeninger mv.	3,7%	Flere
Globale Aktier investeringsfond	Investeringsforeninger mv.	3,5%	Flere
Globale Aktier investeringsfond	Investeringsforeninger mv.	2,7%	Flere
Statsobligationer, EM	Offentlig forvaltning mv.	1,9%	Flere
Erhvervsjendomme	Fast ejendom	1,8%	Danmark
Statsobligationer, EM HC	Investeringsforeninger mv.	1,4%	Flere
HY Virksomhedskredit fond	Investeringsforeninger mv.	1,4%	Flere
Direkte unoterede	Investeringsforeninger mv.	1,4%	Danmark
Statsobligationer, EM HC	Offentlig forvaltning mv.	1,3%	Flere
Global Small Cap TRS	Investeringsforeninger mv.	1,3%	Flere

Listen omfatter de investeringer, der udgjorde den største andel af det finansielle produkts investeringer i referenceperioden:

Hvilken andel udgjorde bæredygtighedsrelaterede investeringer?

Markedsværdien af bæredygtighedsrelaterede investeringer udgør 23,6 mia. kr. for PKA-samarbejdet i sin helhed. Selskabets andel heraf udgør 144 mio. kr. Det omfatter investeringer i overensstemmelse med taksonomiforordningen, samt andre miljømæssige bæredygtige investeringer opgjort efter SFDR artikel 2.17.

Opgørelsen af bæredygtighedsrelaterede investeringer vedrørende infrastruktur er baseret på rapporterede data fra fund manager.

Opgørelsen af bæredygtighedsrelaterede green bonds (statsobligationer) er baseret på de frameworks, som udstederne har offentliggjort.

Opgørelsen af bæredygtighedsrelaterede børsnoterede investeringer er baseret på produktion af vedvarende energi, eller virksomheder som drager fordel af low-carbon teknologier, såsom producenter af elektriske køretøjer eller solcelleproducenter. Dertil screenes der for do-no-significant-harm ved hjælp af udvalgte PAI indikatorer, herunder involvering i fossile brændstoffer, overholdelse af UGNC og OECD Guidelines, involvering af kontroversielle våben og påvirkning af biodiversitet-sensitive områder. Data indhentes fra ISS, og der frasorteres herefter investeringer fra PKA's negativliste.

Fremadrettet forventes, at omfanget af rapporterede data for investeringer aligned med taksonomiforordningen og SFDR øges.

● **Hvad var aktivallokeringen?**

96 % af investeringerne til markedsværdi ultimo 2023 fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika (pkt. #1 i nedenstående figur), imod 97 % i 2022. Investeringerne fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika, men investeringerne har ikke bæredygtighed som mål ifølge EU-lovgivningen. Den resterende del af investeringerne på 4 % og er likvider, hvor der ikke er mulighed for at opnå miljømæssige eller sociale karakteristika. De fremgår af pkt. #2 i nedenstående figur, som omfatter de resterende investeringer.

At 96 % af investeringerne i selskabet fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika skyldes bl.a., at der forud for hver investering foretages en due diligence inkl. ESG, så der tages hensyn til PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer. Heri indgår referencer til FN Global Compacts 10 principper om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, sanktioner, korruption m.m. Derudover udøver PKA aktivt ejerskab, hvor det løbende overvåges om virksomhederne, der investeres i, er på linje med PKA's politikker og retningslinjer. Det indebærer, at virksomheder, der over en længere periode overtræder disse politikker og retningslinjer, og ikke viser fremskridt, bliver ekskluderet og sat på PKA's negativliste.

Den opgjorte andel af bæredygtige investeringer, som angivet i #1A, omfatter børsnoterede værdipapirer (36 mio. kr.), infrastruktur (72 mio. kr.) og green bonds (36 mio. kr.) hvilket tilsammen udgør 144 mio. kr. eller 8 % af formuen.

Den opgjorte andel af "Andre M/S-karakteristika", som angivet i #1B, omfatter investeringer, der ikke kan vurderes i overensstemmelse med taksonomiforordningen eller SFDR, men som fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika gennem de hensyn der tages for investeringerne ud fra gældende politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer, som fremført ovenfor.

Aktivallokering
beskriver andelen af investeringer i specifikke aktiver.

I hvilket omfang var de bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?

PKA arbejder på at indsamle oplysninger, så det kan vurderes, hvorvidt flere af investeringerne er i overensstemmelse med kravene i EU-klassificeringssystem (taksonomiforordningen).

På nuværende tidspunkt er data tilgængeligt for den børsnoterede portefølje via ISS, og fra fund managers modtagne rapporterede data vedrørende infrastrukturinvesteringer.

For infrastrukturinvesteringerne har fund manageren AIP foretaget vurderingen af alignment med taksonomiforordningen i samarbejde med eksterne rådgivere. Der er ikke afgivet en tredjepartserklæring.

PKA har ikke udarbejdet en særskilt opgørelse af investeringer, der er eligible ud fra taksonomiforordningen. Det forventes, at en del af ejendomsporteføljen vil være eligible under taksonomiforordningen.

Datadækningen fremgår nedenfor:

Aktivklasse	Taksonomi aligned (mio. kr.)	Dækningsgrad af aktivklasse
Infrastruktur	72	40,8%
Børsnoterede aktier	0,8	0,2%

● Medførte det finansielle produkt investeringer i aktiviteter relateret til fossilgas og/eller atomenergi i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet³

Ja:

fossilgas

atomenergi

Nej

³ Fossilgas og/eller atomrelaterede aktiviteter vil kun være i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis de bidrager til at begrænse klimaændringer ("modvirkning af klimaændringer") og ikke i væsentlig grad skader noget EU-klassificeringsmål – se forklarende note i venstre margen. Kriterierne i deres helhed for økonomiske aktiviteter inden for fossilgas og atomenergi, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er fastsat i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/2014.

Hvilken andel udgjorde socialt bæredygtige investeringer?

PKA's investeringer indeholder ikke socialt bæredygtige investeringer.

Hvilke investeringer blev medtaget under "Andre", hvad var deres formål, og var der nogen miljømæssige eller sociale minimumsgarantier?

I pkt. #2 har PKA valgt at placere investeringer i likvider. Det vurderes, at disse investeringer ikke direkte kan bidrage til at opnå miljømæssige og/eller sociale karakteristika.

Hvilke foranstaltninger er der truffet for at opfylde de miljømæssige og/eller sociale karakteristika i referenceperioden?

PKA ønsker at være en ansvarlig investor og integrerer bæredygtighedshensyn i alle investeringsbeslutninger, hvilket afspejles i de beslutninger, som løbende træffes.

Det betyder, at PKA i relation til hver enkelt investering blandt andet ser på miljø-, ledelsesmæssige og sociale forhold samt forhold vedrørende respekt for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse.

PKA investerer ikke i våben som strider imod internationale konventioner og ikke i selskaber, der producerer tobaksprodukter. Der investeres ikke i kulmineselskaber eller oliesandsselskaber, som vurderes, ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter. Der investeres ikke i kulforsyningselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter.

Disse retningslinjer gælder for hele porteføljen med enkelte undtagelser for finansielle derivater, fx baseret på et aktieindeks, eller når der investeres indirekte i kredit til virksomheder, hvor det ikke kan udelukkes, at nogle selskaber er på PKA's eksklusionsliste. PKA er i gang med at undersøge, om retningslinjerne kan implementeres bredere.

PKA går i dialog med selskaber, som ikke giver tilfredsstillende oplysninger bl.a. om de nævnte forhold. Hvis selskaberne ikke er villige til dialog eller overtræder PKA's politikker og retningslinjer, bliver de ekskluderet. I 2023 deltog PKA bl.a. gennem EOS at Federated Hermes i 993 dialoger med selskaber som led i aktivt ejerskab (2022: 851).

PKA overholder de sanktioner og handelsembargoer, der er vedtaget af EU og FN, og som Danmark er forpligtet til at håndhæve. PKA er medlem af FN Global Compact og følger Paris-aftalen og de gældende konventioner fx FN's biodiversitetskonvention.

PKA deltager i investorinitiativet Climate Action 100+. Formålet er at bruge aktivt ejerskab som løftestang til at fremme investorenes net-zero målsætninger overfor de 100 selskaber, som ikke er del af det eksisterende CA100+-initiativ, men som udleder næstmest CO₂ i forhold til CA100+-fokusselskaberne. Initiativet skal skaffe oplysninger, som er nødvendige for at kunne se, om porteføljeselskaber er på linje med Paris-aftalen, herunder troværdig net-zero forpligtelse, robuste CO₂-mål på hhv. kort-, mellem- og lang sigt, tydelig rapportering om CO₂-udledning og -reduktioner på tværs af scope 1, 2 og 3 og troværdig strategi for klimaneutralitet. Initiativet understøtter PKA's arbejde for at blive CO₂-neutral i overensstemmelse med Paris-aftalen.

Reference-benchmarks er indekser til måling af, om det finansielle produkt opnår de miljømæssige eller sociale karakteristika, det fremmer.

Biodiversitet

Biodiversitet er et relativt nyt fokus for PKA. PKA er tilsluttet IIGCC's⁴ Nature Action 100 og Finance for Biodiversity Pledge, hvilket er indskrevet i retningslinjerne for ansvarlige investeringer. Nature Action 100 er et investorinitiativ, som har fokus på at gå i dialog med de 100 største børsnoterede selskaber om deres ambitioner og indsatser for håndtering af tab af natur og biodiversitet. Nature Action 100 er som Climate Action 100+ blot med fokus på biodiversitet.

I 2023 har PKA tilmeldt sig Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD), der i efteråret 2023 kom med anbefalinger om offentliggørelse af biodiversitetsrelaterede informationer. PKA vil i 2024 opstille en strategi og mål for biodiversitetsrelaterede investeringer og påbegynde dataindsamling i overensstemmelse med anbefalingerne fra Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD).

Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?

Jf. afsnittet "hvordan klarede bæredygtighedsindikatorerne sig?" om mål vedrørende ESG-ratings for børsnoterede investeringer.

PKA har herudover ikke fastlagt referencebenchmark.

⁴ IIGCC: The Institutional Investors Group on Climate Change

Status: CO₂-udledningen udgjorde 575 tons CO₂ (scope 1 og 2)¹ ultimo 2023. CO₂-aftrykket er ultimo 2023 reduceret med 62 % siden 2019 (scope 1 og 2), imod en reduktion på 50 % i 2022.

CO₂-udledningen udgjorde 5.849 tons CO₂ (scope 1, 2 og 3)² ultimo 2023. CO₂-aftrykket er ultimo 2023 øget med 35,7 % siden 2019 (scope 1, 2 og 3), imod en forøgelse på 36,4 % i 2022.

Målsætning: ESG-rating på den børsnoterede aktieportefølje skal være 15 % bedre end benchmark.

Status: ESG-rating 10,7 % bedre end benchmark. Sidste år var ESG-rating 12,7 % bedre end benchmark.

PKA udgav den første periodiske rapportering i 2022. Udviklingen i målsætningerne er kommenteret nedenfor.

I afsnittet ”Hvilke foranstaltninger er der truffet for at opfylde de miljømæssige og/eller sociale karakteristika i referenceperioden” har redegøres forarbejdet med eksklusioner af visse selskaber samt PKA’s tiltag inden for aktivt ejerskab.

● **...og sammenlignet med tidligere perioder?**

PKA’s mål om at foretage klimarelaterede investeringer er samlet set uændret i forhold til sidste år. PKA definerer overordnet klimarelaterede investeringer og investeringer, der fremmer sociale forhold, med udgangspunkt i særligt Verdensmålene. For de klimarelaterede investeringer er det Verdensmål 7, der bl.a. inkluderer vedvarende energi, energieffektivisering, vind- og solenergi, biomasse og energieffektivisering i bygninger.

I 2022 havde PKA ikke data til at vurdere, om investeringerne var bæredygtige i overensstemmelse med taksonomiforordningen eller SFDR.

I 2023 har PKA gennemgået de klimarelaterede investeringer og fastlagt investeringer omfattet af taksonomiforordningen, lige som PKA har fastlagt definitioner for bæredygtige investeringer efter SFDR’s artikel 2.17.

I det følgende er redegjort formålene om klimarelaterede investeringer og det er beskrevet, hvordan PKA har vurderet alignment med taksonomiforordningen henholdsvis SFDR.

Mål: Klimarelaterede investeringer

Børsnoterede investeringer

For den børsnoterede portefølje er de klimarelaterede mål relateret til at nedbringe CO₂-aftrykket og foretage klimarelaterede investeringer.

For de børsnoterede værdipapirer og derivater benyttes data fra ISS, for at konstatere alignment med taksonomiforordningen.

¹ Scope 1 er direkte udledninger for kilder, som er kontrolleret og ejet af virksomheden. Scope 2 er indirekte udledninger, der knytter sig til virksomhedens brug af varme og strøm.

² Scope 1 er direkte udledninger for kilder, som er kontrolleret og ejet af virksomheden. Scope 2 er indirekte udledninger, der knytter sig til virksomhedens brug af varme og strøm.

biodiversitet og der stræbes efter, at der etableres ladestandere til elbiler på 10% af porteføljens parkeringspladser. Det er også i tråd med ambitionen om at bidrage til opfyldelsen af Paris-aftalen.

Ejendomsporteføljen er vurderet ikke at være aligned med hverken taksonomiforordningen eller SFDR.

Private equity og kredit

Miljømål for Private Equity investeringerne går på, at virksomheden er involveret i produktionen af vedvarende energi.

PKA's miljømål for kreditinvesteringer går på investeringer indenfor vedvarende energi, herunder eksempelvis at yde kredit til investorer med solcelleinvesteringer for øje.

PKA's Private Equity- og kreditportefølje er vurderet til ikke at være aligned med hverken taksonomiforordningen eller SFDR artikel 2.17, da der ikke tages højde for do-no-significant-harm princippet.

Sammenfatning om målopfyldelse for klimarelaterede investeringer

PKA-samarbejdets klimarelaterede investeringer fordeler sig som følger, baseret på markedsværdier pr. 31.12.2023, sammenlignet med 2022:

mia. kr.	2022 Egne definitioner 2022	Q4 2023 Egne definitioner 2023	Q4 2023 Taxonomy aligned eller SFDR 2.17	Q4 2023 Taxonomy aligned
Infrastruktur	16,7	16,3	10,9	10,9
Ejendomme	7,2	5,8	0,0	0,0
Børsnoterede aktier	6,0	8,6	7,3	0,2
Direkte investeringer	0,0	0,3	0,0	0,0
Green bonds	5,0	8,4	5,4	0,0
Børsnoterede obligationer	0,2	0,3		
Private Equity	1,7	1,4	0,0	0,0
Kredit	0,3	0,8	0	0
TOTAL	37,1	41,9	23,6	11,1
Andel af nettoformue	12,6%	12,7%	7,1%	3,3%

PKA-samarbejdets samlede klimarelaterede investeringer udgør 42 mia. kr. imod 37 mia. kr. i 2022. Stigningen skyldes væsentligst øgede investeringer i green bonds og børsnoterede aktier. I forhold til den samlede portefølje udgør de klimarelaterede investeringer 12,7 % af investeringerne, imod 12,6 % i 2022. For selskabet udgør de klimarelaterede investeringer 28 mio. kr. svarende til 14,8 % i overensstemmelse med, at investeringsstrategien i al væsentlighed er den samme i hele PKA-samarbejdet.

PKA-samarbejdets samlede bæredygtige investeringer, som defineret i taksonomiforordningen og SFDR, udgør 23,6 mia. kr., svarende til 7 % af den samlede investeringsportefølje. For selskabet udgør de bæredygtige investeringer 15 mio. kr., svarende til 8 % af investeringsporteføljen.

Mål: Investeringer, der fremmer sociale forhold

Der pågår i EU-regi et arbejde med at fastlægge en social taksonomi. PKA har valgt at afvente dette arbejde og har ikke indarbejdet kriterier for do-no-significant-harm i PKA's definition af investeringer, der fremmer sociale forhold. PKA's investeringer, der fremmer sociale forhold, er således ikke aligned med SFDR.

I arbejdet med aktivt ejerskab i børsnoterede investeringer er der bl.a. fokus på arbejdstagerrettigheder. PKA går i dialog med selskaber for at sikre deres praksis på området, og når det findes det relevant ekskluderes selskaber.

Mål: CO₂-aftrykket

Når PKA rapporterer på CO₂-udledninger, rapporteres på de udledninger, som PKA er med til at finansiere gennem investeringer i virksomheder. En værdistigning i investeringsporteføljen vil derfor alt andet lige medføre en stigning i finansierede CO₂-udledninger.

De finansierede CO₂-udledninger vil også stige efterhånden som omfanget af rapporterede data forøges.

CO₂-aftrykket afspejler udledningerne pr. investeret million kr. Aftrykket afspejler således de finansierede CO₂-udledninger relativt til omfanget af investeringer.

PKA har følgende målsætninger for CO₂-aftrykket:

- Reduktion af CO₂-aftrykket på 29% i 2025 for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme i scope 1 og 2.
- Reduktion af CO₂-aftrykket på 50% i 2030 for børsnoterede aktier og obligationer, derivater, ejendomme og infrastruktur i scope 1, 2 og 3.
- En CO₂-neutral investeringsportefølje i 2050.

CO₂-udledningerne for scope 1 og 2 er faldet fra 656 tusind tons CO₂-ækvivalenter ultimo 2022 til 575 tusind tons ultimo 2023. Denne reduktion dækker over CO₂-udledningen fra børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomsinvesteringer.

Med et scope 1 og 2 aftryk på 6,5 tons CO₂ pr. investeret mio. kr. i 2023 mod 8,3 tons CO₂ pr. investeret mio. kr. året før, er investeringernes CO₂-aftryk reduceret med 12 %. I forhold til basisåret 2019 er CO₂-aftrykket 62 % lavere end de samme aktivklassers CO₂-aftryk. PKA har dermed opfyldt målsætningen for 2025 på at mindske aftrykket med 29 % for børsnoterede aktier og obligationer, derivater og ejendomme.

Enhed	2019	2020	2021	2022	2023
Tons CO ₂ , scope 1 og 2	83	62	54	656	575
CO ₂ aftryk (tons/mio. kr.)	16,8	11,8	6,7	8,3	6,5
Ændring i aftryk fra basisår	-	-30%	-60%	-50%	-62%
Tons CO ₂ , scope 1, 2 og 3	0			5.191	5.849
CO ₂ aftryk (tons/mio. kr.)	48,4			66,0	65,7
Ændring i aftryk fra basisår	-			36%	36%

Tallene for 2019-2021 for CO₂-udledningen for de børsnoterede aktier og erhvervsobligationers del af investeringerne er fra dataleverandøren MSCI. For 2022 og 2023 er data fra ISS. Der er derfor nogen usikkerhed knyttet til en sammenligning af data.

Samlet set afspejler det den kontinuerlige indsats for at foretage investeringer, der har fokus på at nedsætte CO₂-aftrykket, og udvikling vurderes tilfredsstillende.

Når udledningerne for scope 3 medtages er udledningerne steget med 13 % i forhold til sidste år, med et uændret CO₂-aftryk. Det er positivt, at aftrykket er stabilt, på trods af stigende udledninger. I forhold til basisåret 2019 er CO₂-aftrykket dog 36 % højere. Data for scope 3-udledninger er imidlertid fortsat begrænsede og behæftet med stor usikkerhed. I 2024 følges op på, hvordan målsætningen fra 2019 blev fastsat, i forhold til udviklingen i data og metoder til at fastlægge retvisende og relevante benchmarks for scope 3.

De vigtigste negative indvirkninger er investeringsbeslutningernes betydeligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i forbindelse med miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål, respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korruption og bekæmpelse af bestikkelse.

Mål: ESG-ratings for børsnoterede aktieinvesteringer

PKA's målsætning for ESG-ratings er, at ESG-rating af den børsnoterede aktieportefølje skal være 15 % højere end benchmark. ESG-rating af den børsnoterede aktieportefølje målt mod benchmark er reduceret fra at være 12,7 % bedre end benchmark til 10,7 % i 2023.

Mål: Ejendomsinvesteringer

PKA's mål med ejendomsinvesteringerne er at opnå øget energieffektivitet. I år måles det alene på omfanget af certificerede ejendomme.

For PKA-samarbejdet udgjorde energieffektive ejendomme sidste år 7 mia. kr. Heraf var 3 mia. kr. certificeret eller 13 % af det eksisterende byggeri. De certificerede ejendomme udgør 6 mia. kr. i 2023 eller 17,7 % af det eksisterende byggeri. For selskabet udgør andelen af certificerede ejendomme 27 % af ejendomseksponeringen.

Stigningen i certificerede ejendomme kan henføres til nye ejendomme og yderligere certificeringer, i overensstemmelse med målsætningen.

Mål: Paris-aftalen

PKA bakker fortsat op om Paris-aftalens mål om at begrænse den globale opvarmning, og er stadig tilsluttet IIGCC Paris Aligned Investor Initiative og det FN-støttede Net Zero Asset Owner Alliance.

Mål: Infrastruktur

PKA's infrastrukturinvesteringer er gennem samarbejdet med fund manageren AIP vurderet i henhold til GRESB, som foretager ESG performance vurderinger af aktivet.

● *Hvad var målene for de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis foretog, og hvordan bidrog de bæredygtige investeringer til sådanne mål?*

PKA's mål for klimarelaterede investeringer fremgår af afsnittet "... og sammenlignet med tidligere perioder" ovenfor. PKA har ikke mål for bæredygtige investeringer.

Hvordan skadede de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis foretog, ikke i væsentlig grad nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål?

PKA har identificeret bæredygtige investeringer efter henholdsvis EU-taksonomien og SFDR som beskrevet i afsnittet "... og sammenlignet med tidligere perioder" ovenfor.

Som beskrevet i afsnit "... sammenlignet med tidligere perioder" har gennemgangen af investeringerne pr. 31. december 2023 vist, at en del af infrastrukturporteføljen, den børsnoterede aktie- og obligationsportefølje og en del af beholdningen af green bonds opfylder henholdsvis EU taksonomiforordningen og SFDR. Beskrivelsen omfatter en vurdering af, hvordan investeringerne ikke i væsentlig grad skadede nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål.

Hvordan blev der taget hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

EU-klassificeringssystemet fastsætter et princip om ikke at gøre væsentlig skade, hvorved investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ikke i væsentlig grad bør skade målene i EU's klassificeringssystem, og der specifikke EU-kriterier.

Principper om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Andre bæredygtige investeringer må heller ikke i væsentlig grad skade miljømæssige eller sociale mål.

I due diligence-processen stilles så vidt muligt krav til, at fund managers m.v. skal levere data for "principal adverse impact" (også kaldet PAI-indikatorerne). En væsentlig del af PKA's investeringer er i unoterede aktiver i en del forskellige lande, og også lande uden for EU, som ikke er underlagt EU-lovgivningen. Det medfører begrænset PAI-data for den samlede portefølje.

PKA rapporterede for første gang på PAI-indikatorerne i juni 2023, og til juni 2024 offentliggøres en opdateret rapportering.

I afsnittet "Hvordan tog dette finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer" beskrives, hvordan PKA samarbejder med EOS Hermes om udmøntningen af det aktive ejerskab, og kriterierne for, hvornår selskaber ekskluderes.

Var de bæredygtige investeringer i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder?

I due diligence-processen stilles krav både for egne investeringer og fondsinvesteringer til, at fund managers sikrer, at OECD's retningslinjer for

Hvilken andel udgjorde bæredygtighedsrelaterede investeringer?

Markedsværdien af bæredygtighedsrelaterede investeringer udgør 23,6 mia. kr. for PKA-samarbejdet i sin helhed. Selskabets andel heraf udgør 15 mio. kr. Det omfatter investeringer i overensstemmelse med taksonomiforordningen, samt andre miljømæssige bæredygtige investeringer opgjort efter SFDR artikel 2.17.

Opgørelsen af bæredygtighedsrelaterede investeringer vedrørende infrastruktur er baseret på rapporterede data fra fund manager.

Opgørelsen af bæredygtighedsrelaterede green bonds (statsobligationer) er baseret på de frameworks, som udstederne har offentliggjort.

Opgørelsen af bæredygtighedsrelaterede børsnoterede investeringer er baseret på produktion af vedvarende energi, eller virksomheder som drager fordel af low-carbon teknologier, såsom producenter af elektriske køretøjer eller solcelleproducenter. Dertil screenes der for do-no-significant-harm ved hjælp af udvalgte PAI indikatorer, herunder involvering i fossile brændstoffer, overholdelse af UGNC og OECD Guidelines, involvering af kontroversielle våben og påvirkning af biodiversitet-sensitive områder. Data indhentes fra ISS, og der frasorteres herefter investeringer fra PKA's negativliste.

Fremadrettet forventes, at omfanget af rapporterede data for investeringer aligned med taksonomiforordningen og SFDR øges.

● **Hvad var aktivallokeringen?**

96 % af investeringerne til markedsværdi ultimo 2023 fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika (pkt. #1 i nedenstående figur), imod 97 % i 2022. Investeringerne fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika, men investeringerne har ikke bæredygtighed som mål ifølge EU-lovgivningen. Den resterende del af investeringerne på 4 % og er likvider, hvor der ikke er mulighed for at opnå miljømæssige eller sociale karakteristika. De fremgår af pkt. #2 i nedenstående figur, som omfatter de resterende investeringer.

At 96 % af investeringerne i selskabet fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika skyldes bl.a., at der forud for hver investering foretages en due diligence inkl. ESG, så der tages hensyn til PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer. Heri indgår referencer til FN Global Compacts 10 principper om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, sanktioner, korruption m.m. Derudover udøver PKA aktivt ejerskab, hvor det løbende overvåges om virksomhederne, der investeres i, er på linje med PKA's politikker og retningslinjer. Det indebærer, at virksomheder, der over en længere periode overtræder disse politikker og retningslinjer, og ikke viser fremskridt, bliver ekskluderet og sat på PKA's negativliste.

Den opgjorte andel af bæredygtige investeringer, som angivet i #1A, omfatter børsnoterede værdipapirer (4 mio. kr.), infrastruktur (7 mio. kr.) og green bonds (4 mio. kr.) hvilket tilsammen udgør 15 mio. kr. eller 8 % af formuen.

Den opgjorte andel af "Andre M/S-karakteristika", som angivet i #1B, omfatter investeringer, der ikke kan vurderes i overensstemmelse med taksonomiforordningen eller SFDR, men som fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika gennem de hensyn der tages for investeringerne ud fra gældende politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer, som fremført ovenfor.

Aktivallokering
beskriver andelen af investeringer i specifikke aktiver.

I hvilket omfang var de bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?

PKA arbejder på at indsamle oplysninger, så det kan vurderes, hvorvidt flere af investeringerne er i overensstemmelse med kravene i EU-klassificeringssystem (taksonomiforordningen).

På nuværende tidspunkt er data tilgængeligt for den børsnoterede portefølje via ISS, og fra fund managers modtagne rapporterede data vedrørende infrastrukturinvesteringer.

For infrastrukturinvesteringerne har fund manageren AIP foretaget vurderingen af alignment med taksonomiforordningen i samarbejde med eksterne rådgivere. Der er ikke afgivet en tredjepartserklæring.

PKA har ikke udarbejdet en særskilt opgørelse af investeringer, der er eligible ud fra taksonomiforordningen. Det forventes, at en del af ejendomsporteføljen vil være eligible under taksonomiforordningen.

Datadækningen fremgår nedenfor:

Aktivklasse	Taksonomi aligned (mio. kr.)	Dækningsgrad af aktivklasse
Infrastruktur	7,6	40,8%
Børsnoterede aktier	0,1	0,2%

● Medførte det finansielle produkt investeringer i aktiviteter relateret til fossilgas og/eller atomenergi i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet³

- Ja:
- fossilgas atomenergi
- Nej

³ Fossilgas og/eller atomrelaterede aktiviteter vil kun være i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis de bidrager til at begrænse klimaændringer ("modvirkning af klimaændringer") og ikke i væsentlig grad skader noget EU-klassificeringsmål – se forklarende note i venstre margen. Kriterierne i deres helhed for økonomiske aktiviteter inden for fossilgas og atomenergi, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er fastsat i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/2014.

Hvilken andel udgjorde socialt bæredygtige investeringer?

PKA's investeringer indeholder ikke socialt bæredygtige investeringer.

Hvilke investeringer blev medtaget under "Andre", hvad var deres formål, og var der nogen miljømæssige eller sociale minimumsgarantier?

I pkt. #2 har PKA valgt at placere investeringer i likvider. Det vurderes, at disse investeringer ikke direkte kan bidrage til at opnå miljømæssige og/eller sociale karakteristika.

Hvilke foranstaltninger er der truffet for at opfylde de miljømæssige og/eller sociale karakteristika i referenceperioden?

PKA ønsker at være en ansvarlig investor og integrerer bæredygtighedshensyn i alle investeringsbeslutninger, hvilket afspejles i de beslutninger, som løbende træffes.

Det betyder, at PKA i relation til hver enkelt investering blandt andet ser på miljø-, ledelsesmæssige og sociale forhold samt forhold vedrørende respekt for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse.

PKA investerer ikke i våben som strider imod internationale konventioner og ikke i selskaber, der producerer tobaksprodukter. Der investeres ikke i kulmineselskaber eller oliesandsselskaber, som vurderes, ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter. Der investeres ikke i kulforsyningselskaber, hvor den samlede andel af omsætningen fra kulaktivitet er mere end 20 %, hvis selskaberne ikke er omstillingsparate, dvs. ikke har en konkret og troværdig plan for at afvikle disse aktiviteter.

Disse retningslinjer gælder for hele porteføljen med enkelte undtagelser for finansielle derivater, fx baseret på et aktieindeks, eller når der investeres indirekte i kredit til virksomheder, hvor det ikke kan udelukkes, at nogle selskaber er på PKA's eksklusionsliste. PKA er i gang med at undersøge, om retningslinjerne kan implementeres bredere.

PKA går i dialog med selskaber, som ikke giver tilfredsstillende oplysninger bl.a. om de nævnte forhold. Hvis selskaberne ikke er villige til dialog eller overtræder PKA's politikker og retningslinjer, bliver de ekskluderet. I 2023 deltog PKA bl.a. gennem EOS at Federated Hermes i 993 dialoger med selskaber som led i aktivt ejerskab (2022: 851).

PKA overholder de sanktioner og handelsembargoer, der er vedtaget af EU og FN, og som Danmark er forpligtet til at håndhæve. PKA er medlem af FN Global Compact og følger Paris-aftalen og de gældende konventioner fx FN's biodiversitetskonvention.

PKA deltager i investorinitiativet Climate Action 100+. Formålet er at bruge aktivt ejerskab som løftestang til at fremme investorenes net-zero målsætninger overfor de 100 selskaber, som ikke er del af det eksisterende CA100+-initiativ, men som udleder næstmest CO₂ i forhold til CA100+-fokusselskaberne. Initiativet skal skaffe oplysninger, som er nødvendige for at kunne se, om porteføljeselskaber er på linje med Paris-aftalen, herunder troværdig net-zero forpligtelse, robuste CO₂-mål på hhv. kort-, mellem- og lang sigt, tydelig rapportering om CO₂-udledning og -reduktioner på tværs af scope 1, 2 og 3 og troværdig strategi for klimaneutralitet. Initiativet understøtter PKA's arbejde for at blive CO₂-neutral i overensstemmelse med Paris-aftalen.

Reference-benchmarks er indekser til måling af, om det finansielle produkt opnår de miljømæssige eller sociale karakteristika, det fremmer.

Biodiversitet

Biodiversitet er et relativt nyt fokus for PKA. PKA er tilsluttet IIGCC's⁴ Nature Action 100 og Finance for Biodiversity Pledge, hvilket er indskrevet i retningslinjerne for ansvarlige investeringer. Nature Action 100 er et investorinitiativ, som har fokus på at gå i dialog med de 100 største børsnoterede selskaber om deres ambitioner og indsatser for håndtering af tab af natur og biodiversitet. Nature Action 100 er som Climate Action 100+ blot med fokus på biodiversitet.

I 2023 har PKA tilmeldt sig Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD), der i efteråret 2023 kom med anbefalinger om offentliggørelse af biodiversitetsrelaterede informationer. PKA vil i 2024 opstille en strategi og mål for biodiversitetsrelaterede investeringer og påbegynde dataindsamling i overensstemmelse med anbefalingerne fra Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD).

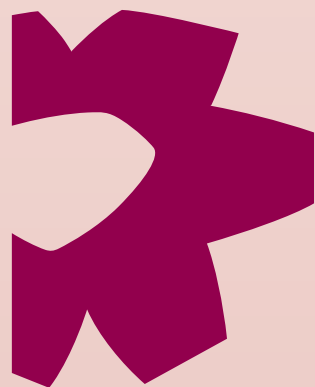
Hvordan klarede dette finansielle produkt sig sammenlignet med referencebenchmarket?

Jf. afsnittet "hvordan klarede bæredygtighedsindikatorerne sig?" om mål vedrørende ESG-ratings for børsnoterede investeringer.

PKA har herudover ikke fastlagt referencebenchmark.

⁴ IIGCC: The Institutional Investors Group on Climate Change

pka

Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup
Cvr-nr. 71 97 15 11

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Jon Steingrim Johnsen

Adm. direktør

Serienummer: 6a1886df-1889-4f0c-8ab9-882bd4552459

IP: 104.28.xxx.xxx

2024-03-06 19:31:44 UTC

Susanne Kure

Revisionsudvalgsformand

Serienummer: 69adfc75-7ff5-47fa-ac6d-719a37dcb9d0

IP: 213.32.xxx.xxx

2024-03-06 21:04:27 UTC

Henrik Klitmøller Rasmussen

Bestyrelsesformand

Serienummer: 52e4bd90-c3b8-41bc-9417-844584b2fa1d

IP: 128.76.xxx.xxx

2024-03-07 08:10:11 UTC

Mia Linda Møller

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: b38a8b29-9445-4b22-9e07-efe8693741fd

IP: 87.116.xxx.xxx

2024-03-07 08:17:36 UTC

Pia Majbritt Lund Jeppesen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: c1c7ef48-8ffd-4ec5-b9a7-317be353eb1c

IP: 217.16.xxx.xxx

2024-03-11 13:22:26 UTC

Stefan Vastrup

PRICEWATERHOUSECOOPERS STATS AUTORISERET

REVISIONSPARTNERSELSKAB CVR: 33771231

Statsautoriseret revisor

Serienummer: fd06c67c-82c1-480f-abdd-b65610f9d3dc

IP: 83.136.xxx.xxx

2024-03-11 13:34:39 UTC

P:Penneo@dokumentindtagelse@ENTUBA-MKNSDEHEBYIKBIE-AJ7IB85-4UD85-IDENB0 B

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstempet med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: **https://penneo.com/validator**

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Per Rolf Larssen

PRICEWATERHOUSECOOPERS STATS-AUTORISERET

REVISIONSPARTNERSELSKAB CVR: 33771231

Statsautoriseret revisor

Serienummer: bb561a7a-251a-4c91-96e3-ab8e08edc28b

IP: 83.136.xxx.xxx

2024-03-11 14:52:40 UTC

Penneo at documentno: g7ENTUBM-VN88E-HBY7KBE-871885-4JDB8E-IDEM80 B

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstempelt med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: **https://penneo.com/validator**

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Annegrete Birck Jakobsen

Dirigent

Serienummer: dc877aad-540b-4fd0-8ea1-1d4d40a31f11

IP: 148.64.xxx.xxx

2024-04-29 13:04:31 UTC

Penneo dokumentnøgle: 2LTSM-VIESD-EMKBE-87B35-DIP85-1EIB0

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstempelt med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: **https://penneo.com/validator**